

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПрАТ «ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Кафедра підприємництва, менеджменту та туризму

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНА

Зав. кафедрою _____

к.е.н., доцент Панкова М.О.

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Виконав

студент гр. МО-228

(підпис)

І.О. Брюзгінов

Керівник

к.ю.н., доц.

(підпис)

О.В. Косяк

Запоріжжя

2023

ПрАТ «ПВНЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Кафедра підприємництва, менеджменту та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою _____

к.е.н., доцент Панкова М.О.

«__» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ ДИПЛОМНУ РОБОТУ

студенту гр. МО-228,

спеціальності «Менеджмент»

Брюзгінову Ігорю Олеговичу

1. Тема: Забезпечення інноваційного розвитку підприємства затверджена наказом по інституту № 02-17 від 21.03.2023 р.
2. Термін здачі студентом закінченої роботи: 12.06.2023 р.
3. Перелік питань, що підлягають розробці:
 - визначити сутність інноваційного розвитку підприємства;
 - сформулювати підходи до забезпечення інноваційного розвитку підприємства;
 - надати організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «ПРАДО»;
 - зробити аналіз стану інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»;
 - оцінити показники забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»;
 - удосконалити забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО».

4. Календарний графік підготовки кваліфікаційної роботи

№ етапу	Зміст	Терміни виконання	Готовність по графіку%, підпис керівника	Підпис керівника про повну готовність етапу, дата
1	Збір практичного матеріалу за темою кваліфікаційної бакалаврської роботи			
2	I атестація I розділ кваліфікаційної бакалаврської роботи			
3	II атестація II розділ кваліфікаційної бакалаврської роботи			
4	III атестація III розділ кваліфікаційної бакалаврської роботи, висновки та рекомендації, додатки, реферат			
5	Перевірка кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи на оригінальність			
6	Доопрацювання кваліфікаційної бакалаврської роботи, підготовка презентації, отримання відгуку керівника і рецензії			
7	Попередній захист кваліфікаційної бакалаврської роботи			
8	Подача кваліфікаційної бакалаврської роботи на кафедрі			
9	Захист кваліфікаційної бакалаврської роботи			

Дата видачі завдання «_____» _____ 2023 р.

Керівник магістерської роботи _____ О.В. Косяк
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання _____ І.О. Брюзгінов
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська дипломна робота містить 63 сторінки, 14 таблиць, 10 рисунків, 47 використаних джерел, 4 додатки.

Метою роботи є: дослідження теоретичних та практичних аспектів забезпечення інноваційного розвитку підприємства та розробка рекомендацій щодо його удосконалення.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення інноваційного розвитку підприємства на прикладі ТОВ «ПРАДО». Предметом – теоретичні, методичні та прикладні питання щодо забезпечення інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах.

У роботі використовувалися описовий, порівняльний та графічний методи, способи аналітичної обробки інформації, метод фінансових коефіцієнтів, горизонтальний та вертикальний аналізи та інші.

За результатами дослідження було визначено сутність інноваційного розвитку підприємства, його елементи та види. Визначено, що забезпечення інноваційного розвитку підприємства здійснюється у таких напрямках: стратегічне планування, фінансування, вкладення ресурсів у дослідження та розробки, залучення талановитих співробітників, управління інноваціями, співпраця з зовнішніми партнерами. За такими групами складається система показників та проводиться аналіз за даними ТОВ «ПРАДО». Це підприємство є ліквідним та фінансово стійким, однак у 2021-2022 роках – не прибутковим. Це вплинуло на забезпечення інноваційним розвитком ТОВ «ПРАДО», яке є недостатнім. За результатами проведеного аналізу запропоновано удосконалити фінансове забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО». Рекомендовано застосовувати організаційно-економічний механізм та систему показників і критеріїв оцінювання ефективності фінансування. Ефективність забезпечення інноваційного розвитку підприємства запропоновано здійснювати матричним способом визначаючи рівень «прибутковість-вартість» за умови досягнення або не досягнення цілей розвитку підприємства.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, РІВЕНЬ, ПОКАЗНИКИ,
КРИТЕРІЇ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ФІНАНСУВАННЯ, МЕХАНІЗМ

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	6
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність інноваційного розвитку підприємства.....	8
1.2. Підходи до забезпечення інноваційного розвитку підприємства ...	14
2 АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ПРАДО».....	21
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «Прадо».....	21
2.2. Аналіз стану інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО».....	29
2.3. Показники забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»	33
3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ПРАДО».....	39
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Інноваційний розвиток – процес впровадження новаційних ідей, технологій, продуктів або послуг для досягнення покращень і прогресу в різних сферах життя, таких як бізнес, наука, технології, медицина, освіта та інші. Інновації включають в себе новаторські ідеї, які можуть призвести до покращень у виробництві, процесах, продуктах або послугах. Це може означати впровадження нових технологій, нових методів управління, нових продуктів або нових способів взаємодії з клієнтами.

Інноваційний розвиток є важливим фактором економічного зростання і конкурентоспроможності країни або організації. Він сприяє створенню нових ринків, розширенню можливостей для бізнесу, покращенню якості життя людей і вирішенню суспільних проблем. Інноваційний розвиток також потребує сприйнятливості до змін і готовності до впровадження нових ідей. Він сприяє розвитку креативності, підтримці підприємницької діяльності і сприяє розвитку нових навичок і компетенцій.

Для стимулювання інноваційного розвитку важливо створити сприятливе середовище, яке підтримує творчість і ризикові проекти. Це може включати державну підтримку інновацій, сприяння науковим дослідженням і розвитку, створення інкубаторів і технопарків, фінансування стартапів та співпрацю між університетами, науковими установами та приватним сектором. Тобто інноваційний розвиток потребує відповідного забезпечення. Зважаючи на це, тема кваліфікаційної бакалаврської роботи є актуальною.

Питання інноваційного розвитку та способів його забезпечення на підприємствах досліджувалися багатьма науковцями. А в сучасних умовах військових подій та економічної кризи забезпечення інноваційного розвитку підприємства є дуже важливим.

Метою кваліфікаційної бакалаврської роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів забезпечення інноваційного розвитку підприємства та розробка рекомендацій щодо його удосконалення.

Для виконання поставленої мети у роботі виконані такі завдання:

- визначено сутність інноваційного розвитку підприємства;
- визначено складові забезпечення інноваційного розвитку підприємства;
- розглянуті методичні підходи до аналізу забезпечення інноваційного розвитку підприємства;
- надано організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «ПРАДО»;
- проведено оцінку показників інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»;
- проаналізовано тенденції інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»;
- визначено показники забезпечення інноваційного розвитку «ПРАДО»;
- проведено оцінювання ефективності фінансування інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»;
- визначені напрями удосконалення забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО».

Об'єктом дослідження є процес забезпечення інноваційного розвитку підприємства на прикладі ТОВ «ПРАДО». Предметом – теоретичні, методичні та прикладні питання щодо забезпечення інноваційного розвитку підприємства в сучасних умовах.

У роботі використовувалися описовий, порівняльний та графічний методи, способи аналітичної обробки інформації, метод фінансових коефіцієнтів, горизонтальний та вертикальний аналізи та інші.

При виконанні роботи застосовувалися законодавчо-нормативні акти, статистична і фінансова звітність ТОВ «ПРАДО», підручники та посібники, монографії, наукові дослідження вітчизняних авторів, статті у фахових виданнях, інтернет-ресурси.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність інноваційного розвитку підприємства

Сутність інноваційного розвитку полягає в постійному пошуку, впровадженні і комерціалізації нових ідей, технологій, продуктів або послуг з метою досягнення покращень, стимулювання прогресу і забезпечення конкурентоспроможності. Велика кількість науковців досліджували цей напрям [1-4], однак у зв'язку з тим, що інновації можуть застосовуватися у різних сферах та мати аспекти, наукові погляди суттєво різняться.

Далі наведені основні аспекти сутності інноваційного розвитку, на основі яких базуються погляди класиків інноватики та сучасних науковців.

1) Творчий потенціал. Інноваційний розвиток вимагає наявності творчих ідей, новаторського мислення і здатності до виявлення нових можливостей. Він спонукає до виникнення нових концепцій, досліджень і рішень, які можуть змінити статус-кво і покращити існуючі процеси чи продукти.

2) Практична реалізація. Інновації мають перетворюватися з абстрактних ідей у практичні рішення. Це включає розробку, тестування та впровадження нових продуктів, технологій або процесів. Реалізація інновацій може вимагати залучення ресурсів, фінансування, наукових досліджень та партнерства з іншими організаціями.

3) Вартість і користь. Інновації повинні принести значну вартість і користь для організацій, суспільства або індивідуальних споживачів. Вони можуть забезпечити покращення продуктивності, ефективності, якості життя, розв'язання соціальних проблем або створення нових ринків і можливостей для бізнесу.

4) Системний підхід. Інноваційний розвиток потребує системного підходу, який охоплює всі аспекти процесу від розробки ідеї до комерціалізації. Це включає розуміння цілей, завдань та принципів інноваційного розвитку, формування стратегічних та поточних планів розробки, впровадження та трансферту інновацій, створення інноваційної інфраструктури тощо.

Погляди науковців на інноваційний розвиток можуть варіюватися залежно від конкретних дослідницьких областей і підходів. Однак, багато науковців погоджуються з деякими ключовими принципами. У табл. 1.1 наведені деякі з поглядів науковців на інноваційний розвиток [3-8].

Таблиця 1.1 – Погляди науковців на інноваційний розвиток.

Погляд	Характеристика погляду на інноваційного розвитку
Еволюційний підхід	Деякі науковці вважають, що інноваційний розвиток відбувається через еволюційний процес, в якому новації виникають і розвиваються внаслідок поступових змін і вдосконалень. Цей підхід вказує на те, що інновації не є раптовими революціями, а складаються з послідовних ітерацій і покращень.
Технологічний фокус	Багато науковців вважають, що технології є основою інноваційного розвитку. Вони відзначають важливість наукових досліджень, розробки нових технологій і їх впровадження для стимулювання інноваційності в різних сферах.
Системний підхід	Деякі науковці підкреслюють важливість системного підходу до інноваційного розвитку. Вони вважають, що інновації є результатом взаємодії між різними акторами, такими як університети, державні органи, приватні компанії та громадські організації. Системний підхід передбачає створення сприятливих умов для співпраці і взаємодії між цими акторами.
Соціальний контекст	Деякі науковці підкреслюють важливість соціального контексту та зосереджуються на суспільних аспектах інноваційного розвитку. Вони вивчають, як інновації можуть впливати на життя людей, розв'язувати соціальні проблеми і сприяти сталому розвитку.
Двигун інновацій	Багато науковців вважають, що інновації є ключовими факторами розвитку і прогресу. Вони стверджують, що інновації стимулюють економічне зростання, підвищують конкурентоспроможність і сприяють створенню нових ринків і робочих місць.
Важливість наукових досліджень	Багато науковців відводять важливу роль науковим дослідженням у розвитку інновацій. Вони підкреслюють необхідність фундаментальних досліджень, що лежать в основі новаторських ідей і технологій, а також практичних досліджень, які сприяють їх впровадженню.
Важливість співпраці	Багато науковців підкреслюють значення співпраці між академічною громадою, промисловістю, урядовими органами та громадськими організаціями для стимулювання інноваційного розвитку. Вони вважають, що обмін знаннями, ресурсами і ідеями між цими секторами може підтримати впровадження інноваційних рішень.

Враховуючи основні аспекти та погляди науковців на інноваційний розвиток можна дослідити такі характеристики сутності інноваційного розвитку з погляду класиків (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Узагальнення поглядів класиків на сутність інноваційного розвитку

Погляд	Характеристика погляду на сутність інноваційного розвитку
Джозеф Шумпетер	Вважає інновації основним джерелом економічного зростання і прогресу. Шумпетер висунув концепцію "творчого руйнування", за якої нові інновації замінюють старі методи виробництва і спричиняють структурні зміни в економіці. Шумпетер виділяє роль підприємця як основного агента інноваційного процесу, який запроваджує нові комбінації факторів виробництва і створює нові продукти, технології та ринки.
Пітер Друкер	Підкреслює роль інновацій у досягненні конкурентної переваги для організацій, акцентує роль інновацій у досягненні конкурентоспроможності. Друкер підкреслює необхідність постійного пошуку нових можливостей, розробки нових продуктів і встановлення нових ринків, щоб підтримувати рентабельність і зростання бізнесу.
Еверет Роджерс	Вивчав процес прийняття нововведень і розробив теорію поширення інновацій. У сфері прийняття інновацій підкреслює важливість соціального впливу та поширення новацій. Роджерс визначає п'ять категорій інноваційних прийнятих - інноватори, ранні прийнятники, рання більшість, пізня більшість та відстаючі.
Карлос Озоріо	Акцентує на соціальному вимірі інноваційного розвитку. Він вважає, що інновації повинні бути націлені на вирішення соціальних проблем і поліпшення якості життя людей. Він підкреслює важливість включеності, участі громадськості та сталого розвитку в процесі інновацій.
Карл Фрейд	Розглядає інновації як вираз творчого імпульсу та засіб вираження особистісного потенціалу. Він підкреслює важливість індивідуального мотиваційного фактора та психологічних аспектів у процесі інноваційного розвитку.
Драйзен Пітерсон, Джеймс Робінсон	Розглядають інновації як ключовий фактор економічного зростання і розвитку. За їхніми дослідженнями, країни, які стимулюють інноваційну діяльність, мають більший шанс досягнути високого рівня життя і забезпечити стале економічне благополуччя.
Клейтон Крістенсен	Висловлює концепцію "порушників", які руйнують існуючі ринки і створюють нові можливості. Він вважає, що інновації мають починатися з маленьких, недорогих та непопулярних ринків, що дозволяє їм поступово розвивати інноваційну діяльність.
Карл Ледлі Герлокер	Розглядав інновації з погляду структурного перетворення. Він наголошував, що інновації вимагають не тільки нових ідей, але й зміни в організаційних структурах та культурі для успішного впровадження.

Складено на основі [1, 4-7, 9,-11, 16]

З даних табл. 1.2 видно, що серед всесвітньовідомих класиків у сфері інноватики існують різні погляди. Враховуючи їх можна розуміти, що стосовно сутності інноваційного розвитку підприємства наразі також ведуться дослідження у широкому спектрі. Сучасні автори, виходячи з того, що інноваційний розвиток підприємства включає в себе процеси впровадження нових ідей, технологій, продуктів або послуг, які сприяють покращенню діяльності підприємства, збільшенню його конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку. Інноваційний розвиток підприємства означає впровадження новаційних ідей, методів, технологій або продуктів з метою покращення його ефективності, конкурентоспроможності та здатності до адаптації до змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі.

Таблиця 1.3 – Сутність інноваційного розвитку підприємства

Автори	Визначення сутності
Волобуєв Г. [8]	Інноваційний розвиток підприємства – розробка і освоєння продуктивних і технологічних інновацій, а також цілеспрямований пошук і розвиток специфічних компетенцій на основі формування сприйнятливості підприємства до інноваційних змін за рахунок реалізації різних видів інновацій.
Калініченко З. [12]	Інноваційний розвиток підприємства – не тільки основний інноваційний процес, але і розвиток системи факторів та умов, необхідних для його здійснення, тобто інноваційного потенціалу
Мороз О. [13]	Інноваційний розвиток підприємства – процес пошуку та створення нової продукції та процесів на основі використання сукупності всіх наявних засобів та можливостей підприємства, що веде до якісних змін (підвищення конкурентоспроможності, збільшення стійкості в мінливих зовнішніх умовах, формування нових ринків збуту)
Микитюк П., Крисько Ж., Овсянюк- Бердадіна О., Скочилас С. [14]	Інноваційний розвиток підприємства – процес спрямованої закономірної зміни стану підприємства, що залежить від інноваційного потенціалу цього підприємства та джерелом якого є інновації, що створюють якісно нові можливості для подальшої діяльності підприємства на ринку шляхом реалізації уміння знаходити нові рішення, ідеї та у результаті винаходів.
Прохорова В., Божанова О. [15]	Інноваційний розвиток підприємства – цілеспрямовані, закономірні, незворотні зміни в діяльності підприємства в стратегічному періоді, що базуються на впровадженні новостворених, або вдосконалених технологій, продуктів або послуг; враховуючі перманентну ефективність реалізацію управлінських рішень організаційно - технічного характеру (виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру), що полівекторно підвищує конкурентоспроможність промислового підприємства.

Наведені у табл. 1.3 погляди щодо визначення сутності інноваційного розвитку підприємства показують, що серед науковців існують різні погляди. Інноваційний розвиток підприємства розглядається ними як впровадження досліджені і розробок, їх впровадження та комерціалізація, розвиток стратегічного мислення та ін. (рис. 1.1).

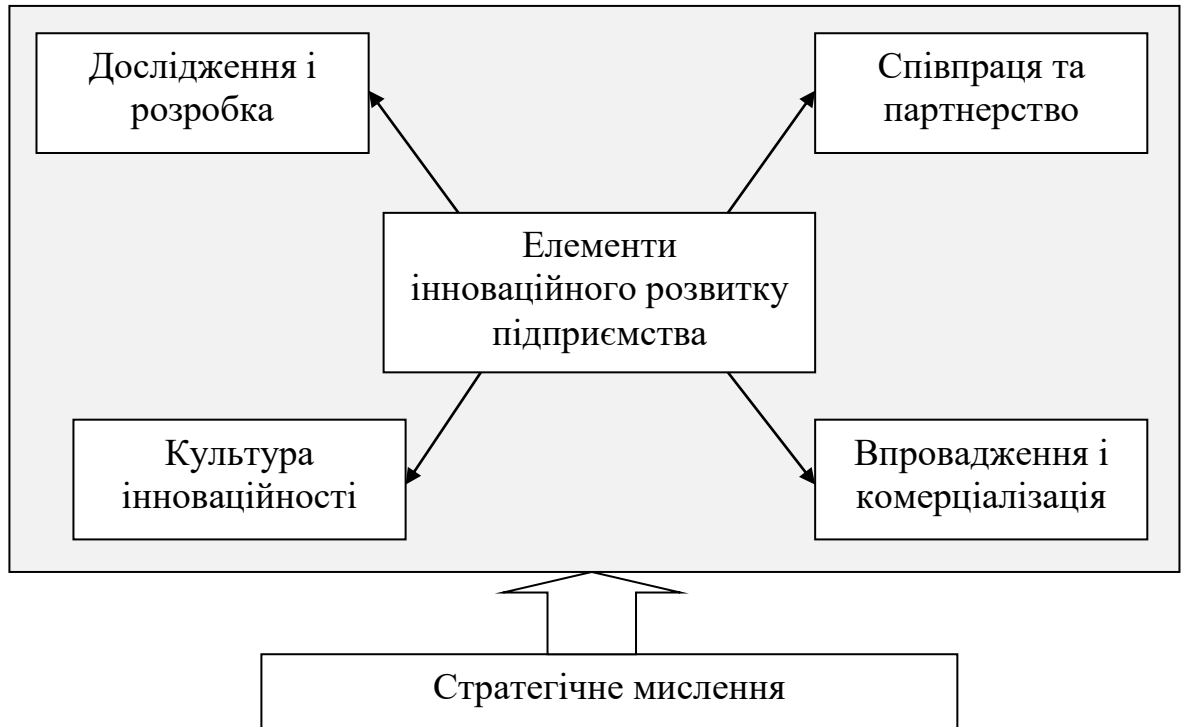


Рисунок 1.1 - Елементи інноваційного розвитку підприємства

Розглянемо характеристику елементів інноваційного розвитку підприємства:

1) Дослідження і розробка. Підприємства, які зосереджуються на інноваційному розвитку, інвестують у дослідження і розробку нових ідей, технологій та продуктів. Це може включати пошук нових ринків, розробку нових технологій або вдосконалення існуючих продуктів.

2) Впровадження і комерціалізація. Інноваційне підприємство активно впроваджує нові розробки і перетворює їх у комерційно успішні продукти або послуги. Це включає впровадження нових технологій, оптимізацію бізнес-процесів і розробку маркетингових стратегій для просування нових продуктів на ринку.

3) Співпраця та партнерство. Інноваційні підприємства активно встановлюють співпрацю з університетами, дослідницькими центрами та іншими партнерами для обміну знаннями, технологіями та ресурсами. Це допомагає підприємству отримати доступ до нових ідей і експертизи, а також забезпечує залучення фінансування для інноваційних проєктів.

4) Культура інноваційності: Інноваційні підприємства створюють сприятливу культуру та сприятливе середовище для інновацій. Підприємство повинно підтримувати культуру, яка сприяє творчості, відкритості до нових ідей, експериментам та навчанню на помилках.

5) Стратегічне мислення. Підприємство повинно мати чітку стратегію, що передбачає інноваційні зусилля. Це означає визначення мети, напрямків розвитку та ресурсів, які будуть спрямовані на інновації.

Інноваційний розвиток підприємства можна класифікуватися різними ознаками [16]. За характером змін інноваційний розвиток може мати такі види:

1) радикальний (революційний) інноваційний розвиток: Це вид забезпечує кардинальні зміни і перетворює традиційні методи, продукти або послуги. Він вирізняється значними проривами і може змінити суспільство або ринок. Прикладами радикальних інновацій є перший персональний комп'ютер, мобільні телефони або електричні автомобілі.

2) інкрементальний (еволюційний) інноваційний розвиток: Це вид базується на вдосконаленні існуючих продуктів, процесів або послуг. Він зазвичай полягає в поступових змінах та покращеннях, які можуть включати нові функції, покращення ефективності або якості. Прикладами інкрементальних інновацій є оновлені версії програмного забезпечення, вдосконалені моделі автомобілів або поліпшені методи виробництва.

3) поведінковий (процесний) інноваційний розвиток: Цей вид зосереджений на змінах у внутрішніх процесах підприємства, що призводять до покращення ефективності та результативності. Він може включати

впровадження нових методів управління, автоматизацію процесів, оптимізацію ланцюжка постачання та удосконалення оперативних процедур.

4) соціальний інноваційний розвиток: Це вид спрямований на вирішення соціальних проблем, поліпшення якості життя та стимулювання позитивних змін у суспільстві. Він може включати нові соціальні програми, проекти сталого розвитку, нові моделі організацій або підходи до соціальних послуг.

Варто зазначити, що ці види інноваційного розвитку можуть взаємодіяти і поєднуватися один з одним, а підприємство може використовувати різні види інновацій для досягнення своїх цілей

Інноваційний розвиток потребує необхідного забезпечення. Враховуючи це, далі необхідно дослідити способи та джерела забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

1.2. Підходи до забезпечення інноваційного розвитку підприємства

Забезпечення інноваційного розвитку підприємства включає ряд стратегічних та практичних підходів, спрямованих на стимулювання і підтримку інноваційних зусиль. Ось деякі основні аспекти, які можуть допомогти підприємству забезпечити інноваційний розвиток [16-17]:

1. Стратегічне планування: Розробка стратегії, що передбачає інноваційний розвиток, є першочерговим кроком. Це означає визначення місії, мети, напрямків розвитку підприємства, ресурсів, необхідних для інновацій.

2. Фінансування: Забезпечення достатнього фінансування для інноваційних проектів є ключовим аспектом. Підприємство може розглядати різні джерела фінансування, такі як внутрішні кошти, залучення інвесторів, гранти, кредити або партнерства з іншими організаціями.

3. Вкладення ресурсів у дослідження і розробки. Це є необхідним для створення нових ідей, технологій і продуктів, підприємство може

створити внутрішні дослідницькі групи або співпрацювати з університетами та науково-дослідними установами.

4. Залучення талановитих співробітників: Створення інноваційної культури творчості, механізмів для збору ідей, постійне навчання та сприяння співпраці та комунікації між співробітниками, залучення та розвиток інноваційно спрямованих співробітників, що мають інноваційний потенціал, може стати основою інноваційного розвитку підприємства.

5. Управління інноваціями: Встановлення процесу управління інноваціями на підприємстві, який охоплює всі етапи від ідеї до впровадження. Це може включати управлінські заходи щодо оцінки ідеї, розробки бізнес-плану, залучення ресурсів, виконання проекту та вимірювання результатів.

6. Співпраця зі зовнішніми партнерами: Встановлення партнерства з університетами, науковими установами, стартапами та іншими організаціями, які можуть принести нові ідеї, технології або досвід. Співпраця може включати спільне дослідження, обмін знаннями та ресурсами, або спільний розвиток продуктів і послуг. Не можна забувати про задучення всіх співробітників до обміну в інноваційному процесі, створення механізмів для обміну ідеями та співпраці між різними відділами підприємства.

Забезпечення інноваційного розвитку на підприємстві можна представити як складну систему. Інноваційна система підприємства в науковій літературі розглядається з різних позицій (рис. 1.2).

Науковці інноваційну систему підприємства досліджують як «сукупність елементів організаційного, структурного та функціонального характеру, які у процесі взаємодії визначають умови та забезпечують реалізацію інноваційної діяльності з метою створення, обміну, адаптації, трансферу та комерціалізації результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт для розвитку та підвищення рівня інновативності підприємства».

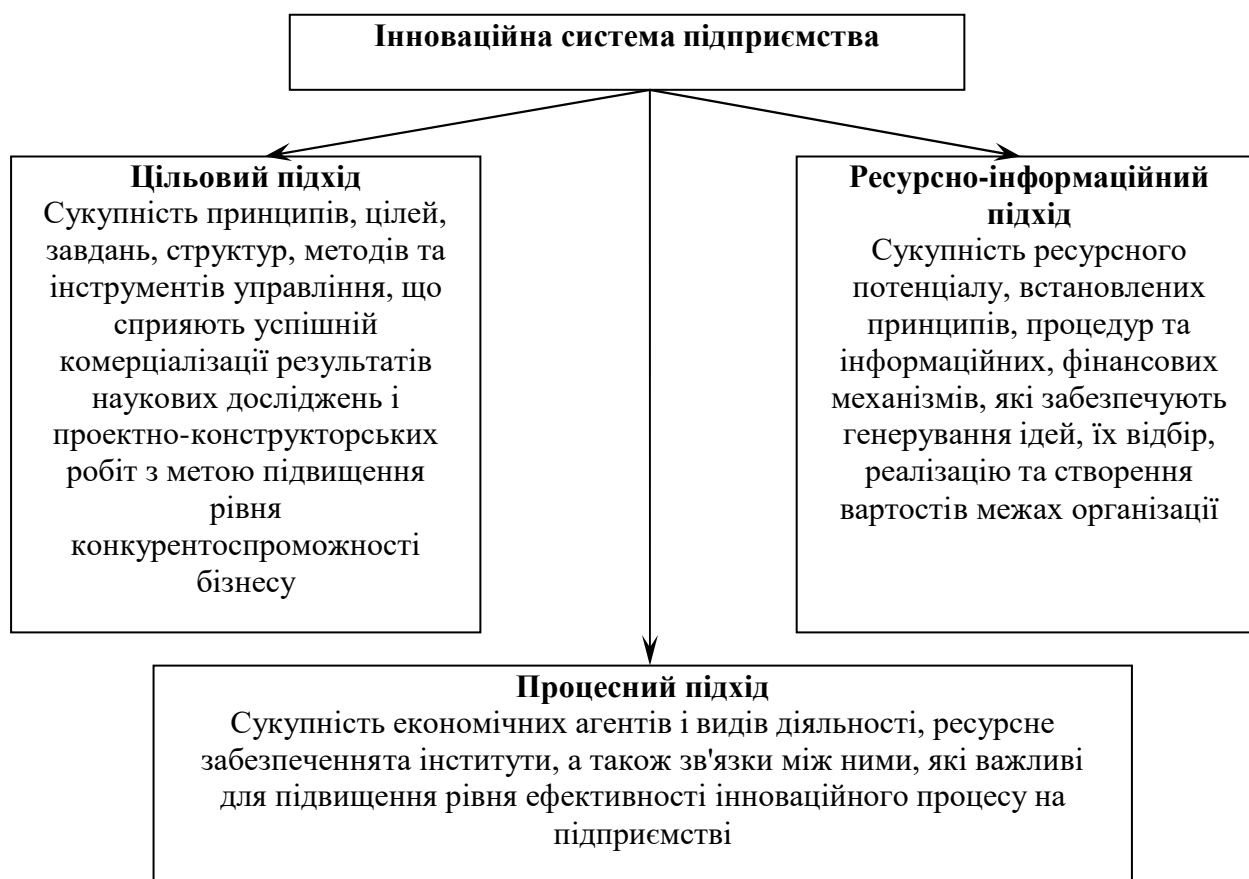


Рисунок 1.2 – Інноваційна система підприємства

З рис. 1.2 видно, що існують такі підходи до формування інноваційної системи підприємства [4, 18]:

- цільовий підхід – спрямований на досягнення цілі інноваційного розвитку підприємства шляхом посилення конкурентних переваг;
- ресурсно-інформаційний підхід – обумовлює задучення всіх видів ресурсів для створення інноваційної продукції та здійснення інноваційної діяльності;
- процесний підхід – визначає відносини між суб'єктами інноваційного процесу та характеристику складових і елементів процесу інноваційного розвитку підприємства.

Як зазначалося раніше, інноваційний розвиток підприємства можна розглядати як системний процес. За допомогою інноваційного розвитку

реалізуються конкурентні переваги підприємств, підвищення якості продукції, організації виробництва, тощо. (рис. 1.3).

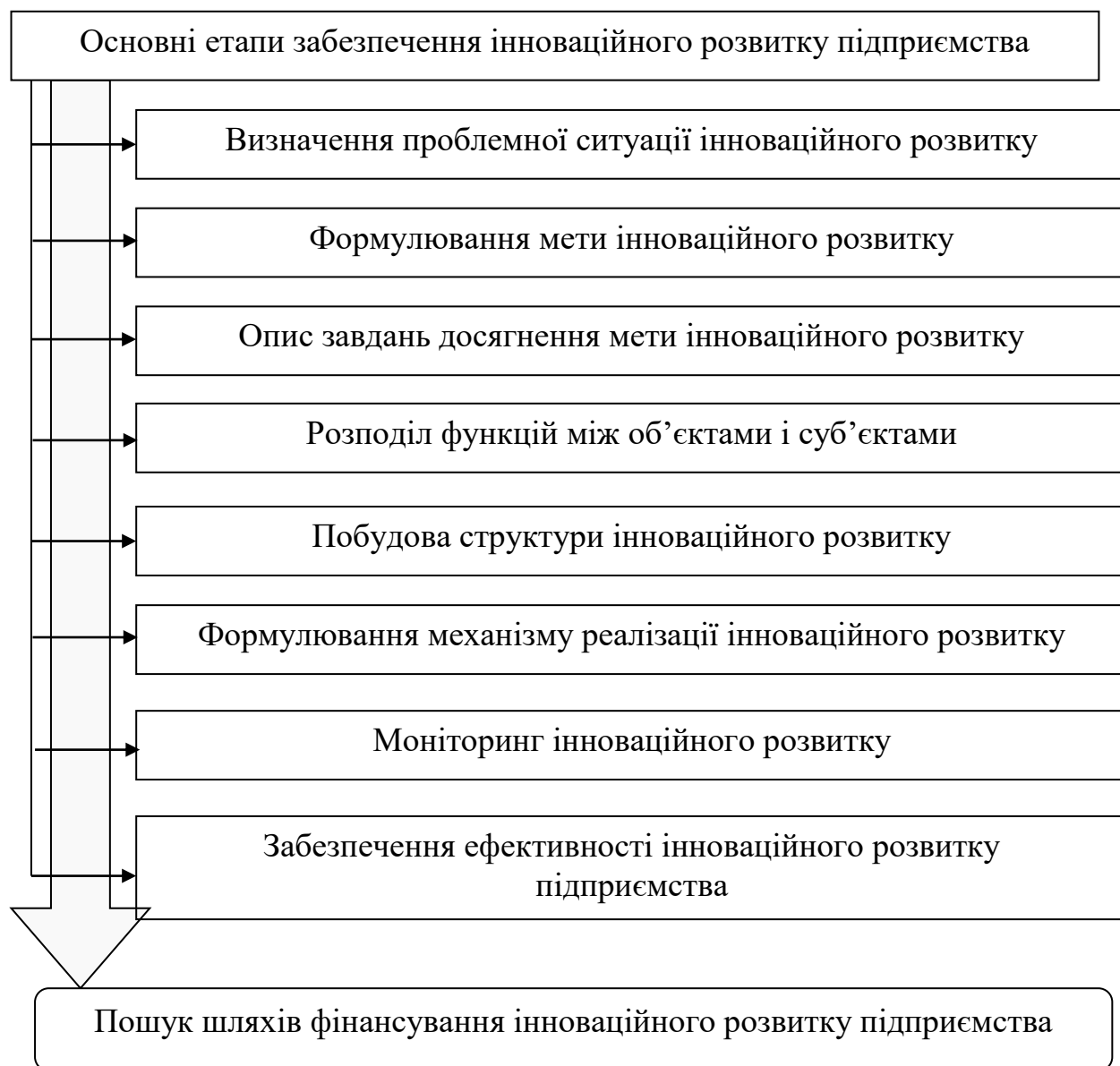


Рисунок 1.3 - Основні етапи забезпечення інноваційного розвитку підприємства

Важливим моментом у забезпеченні інноваційного розвитку підприємства є державне регулювання. Воно покликане створити сприятливе середовище для інновацій, стимулювання досліджень і розвитку нових технологій. Деякі засоби державного регулювання, що сприяють інноваційному розвитку, включають:

1. Законодавче регулювання: Держава може приймати закони, положення і нормативні акти, що регулюють інноваційну діяльність. Це можуть бути закони про інтелектуальну власність, патентне законодавство, правила ліцензування, охорону конфіденційної інформації тощо. В Україні щодо інноваційної діяльності підприємств діють Закон України «Про інноваційну діяльність» [19], Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційну діяльність в Україні» [20], Також регулювання здійснюється на основі Господарського [21] та Цивільного кодексів України [22]. Крім того, в Україні діє Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року [23] та інші нормативні акти.

2. Науково-технічна політика: Держава може розробляти науково-технічну політику, встановлювати пріоритетні напрямки досліджень і розробок, сприяти трансферу технологій і створенню науково-інноваційних центрів.

3. Фінансування державою досліджень і розвитку. Держава може надавати фінансову підтримку для наукових досліджень і розвитку нових технологій, інноваційних проектів, стартапів, їхню комерціалізацію через різні програми грантів, субсидій, кредитні програми або податкові стимули та пільги. Це допомагає залучати ресурси для інноваційних проектів та сприяє їх впровадженню на практиці.

4. Розвиток інноваційної інфраструктури. Держава може інвестувати в створення інноваційних центрів, технопарків, інкубаторів та лабораторій, де дослідники, підприємці та стартапи можуть працювати над інноваційними проектами. Це створює сприятливе середовище для обміну знаннями, співпраці та комерціалізації ідей.

5. Інтелектуальна власність. Держава може регулювати законодавство про інтелектуальну власність, забезпечуючи захист прав інноваторів. Це стимулює творчість, сприяє комерціалізації інноваційних продуктів і послуг, а також залученню інвестицій у сектор інновацій. В Україні діє Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»

[24], «Про охорону прав на промислові зразки» [25], «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» [26], «Про науково-технічну інформацію» [27] та інші.

6. Громадські закупівлі. Державні органи можуть сприяти інноваційному розвитку шляхом використання громадських закупівель. Це означає надання переваг інноваційним продуктам і послугам при укладанні контрактів.

7. Освіта і навчання: Держава може забезпечувати підтримку для освіти і навчання в галузі інновацій. Це може включати розробку спеціалізованих програм навчання, підтримку університетських дослідницьких центрів, надання грантів студентам і дослідникам тощо.

Важливо, щоб державне регулювання було ефективним, гнучким і забезпечувало підтримку інноваційних процесів, сприяло співпраці між різними стейкхолдерами та забезпечувало створення сприятливого середовища для інноваційного розвитку.

При забезпеченні інноваційного розвитку підприємства важливим є забезпечення фінансування. На рис. 1.4 наведена структура джерел фінансування інноваційного розвитку підприємств [28].

Отже, можна бачити, що фінансування інноваційного розвитку підприємства може відбуватися з різних джерел: власних, залучених та запозичених. Більшість підприємств для фінансування інноваційних проектів найчастіше використовують власні кошти. Також можуть задучатися кредити комерційних банків, кошти венчурних фондів та інвестиційних компаній, що зацікавлені у швидкому випуску інноваційної продукції.

Отже можна визначити, що забезпечення інноваційного розвитку та активна інноваційна діяльність підприємства є важливими та актуальними. Для забезпечення інноваційного процесу потрібно визначити та оцінювати всі можливості підприємства: ресурсні, інформаційні, фінансові та інші.

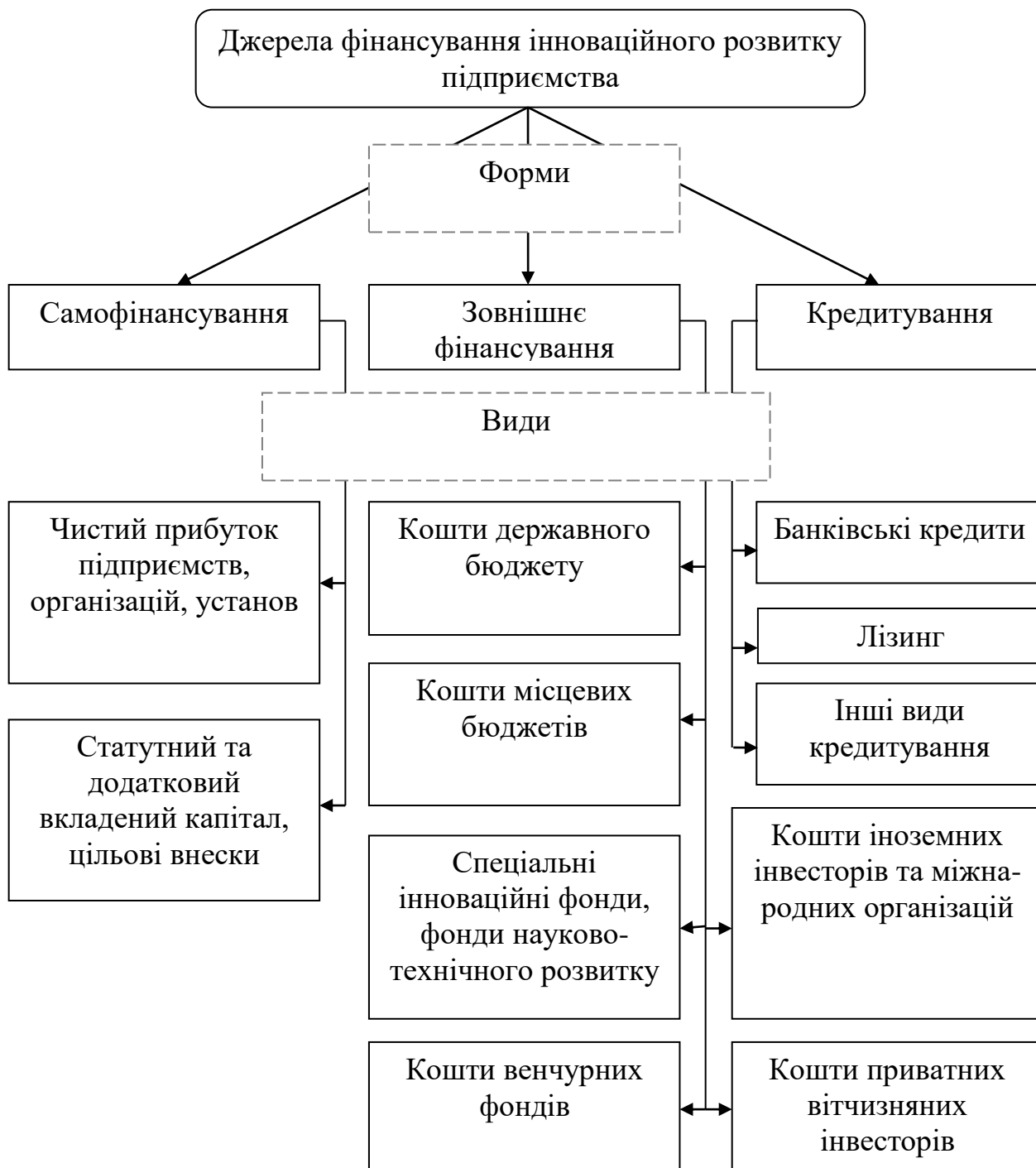


Рисунок 1.4 – Структура джерел фінансування інноваційного розвитку підприємств [28]

Забезпечення інноваційного розвитку підприємства є складним процесом. А від того як воно відбувається залежить результат інноваційної діяльності підприємства та його процвітання. Тому важливо здійснювати аналіз забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

2 АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ПРАДО»

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «Прадо»

Аналіз забезпечення інноваційного розвитку пропонується здійснювати на прикладі діяльності Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРАДО». Воно розташоване у м. Кривий Ріг та створено у 1998 році.

Юридична адреса ТОВ «ПРАДО»: вул. Героїв АТО, 59/15.

ЄДРПОУ: 25543629. Статутний капітал – 1875 тис. грн.

На рис. 2.1 наведена основна характеристика розвитку та діяльності ТОВ «ПРАДО». Це підприємство є виробником косметичної продукції, косметичних засобів гігієни та сировини на основі білої глини.

Основним сировинним постачальником ТОВ «ПРАДО» є гірничодобувна компанія «Мінерал» (м. Пологи, Запорізька область). Ця компанія здійснює розробку Пологівського родовища каоліну вторинного та глини огнетривкої. Наразі м. Пологи знаходиться під російською окупацією, а тому ТОВ «ПРАДО» має великі проблеми з постачанням сировини для виробничої діяльності. У 2022 році воно здійснювало пошук нових постачальників, однак специфіка сировини не дає можливість широкого вибору постачальників.

Для здійснення своєї діяльності, ТОВ «ПРАДО» володіє приміщенням, у якому розмішено офіс та орендує виробничі приміщення у м. Кривий Ріг.

За роки свого існування підприємством напрацьована база клієнтів по всій території України. Компанія поступово розширює асортимент та різноманітність продукції, що також сприяє збільшенню клієнтського портфелю. Для збільшення виручки та прибутку використовуються різні канали продажу: реклама, інтернет-ресурси, проведення акцій, надання скидок постійним оптовим клієнтам.

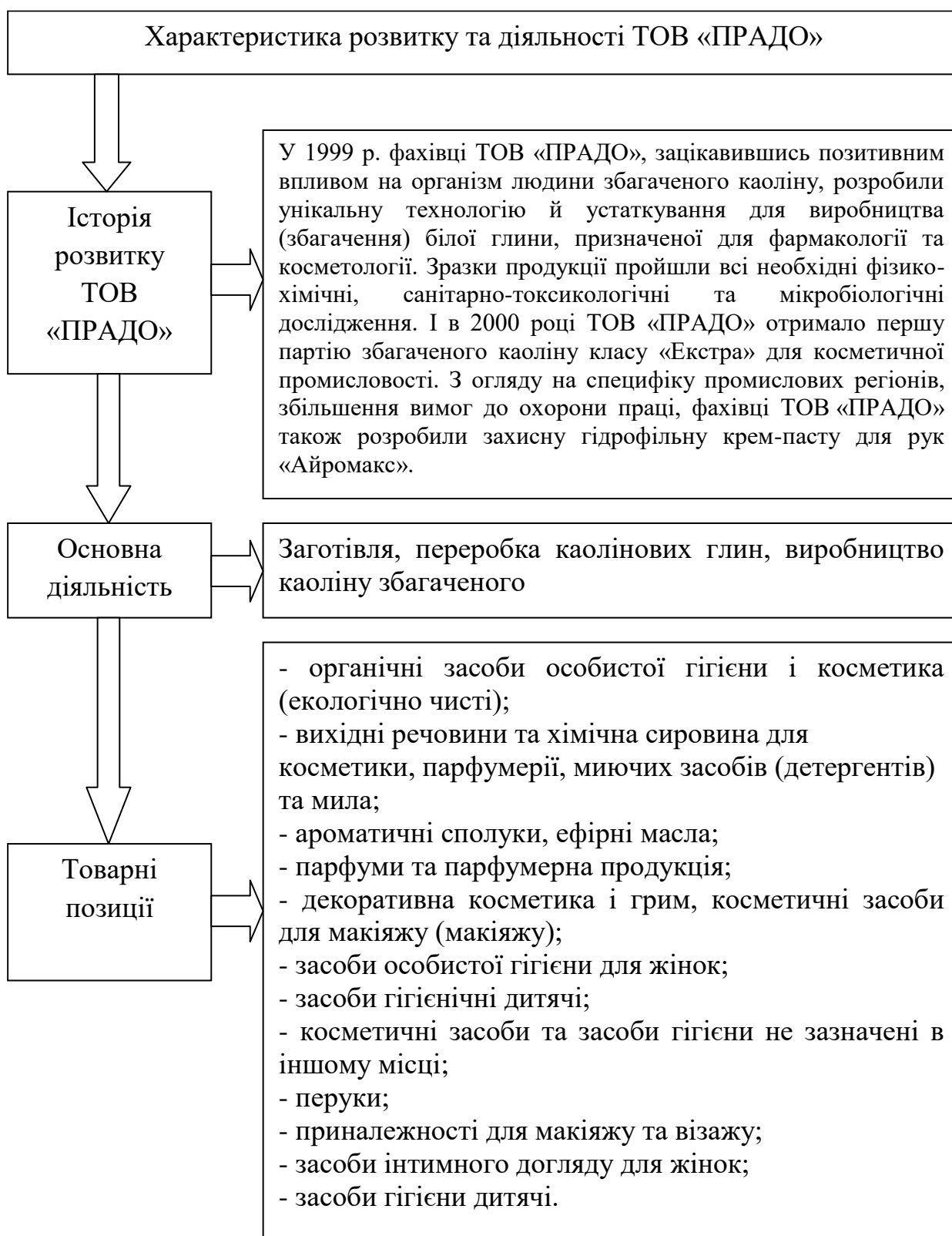


Рисунок 2.1 – Характеристика розвитку та діяльності ТОВ «ПРАДО»

ТОВ «ПРАДО» у своєму виробництві має дві автоматизовані технологічні лінії, які розміщено у двох цехах загальною площею близько

800 кв.м.

Організаційна структура ТОВ «ПРАДО» наведена на рис. 2.2.



Рисунок 2.2 – Організаційна структура ТОВ «ПРАДО»

До системи управління ТОВ «ПРАДО» входить три співробітника вищої ланки – директор, головний інженер, головний бухгалтер; два співробітники середньої ланки – начальник цеху 1 (збагачення), начальник цеху 2 (виробництва готової продукції). У 2022 році середньоспискова чисельність суттєво знизилася до 10 осіб, хоча у 2020 році підприємство налічувало 37 осіб. На кінець 2021 році ТОВ «ПРАДО» мало у штаті 17 осіб, інші залучалися за необхідністю на умовах тимчасових контрактів.

Основні результати діяльності ТОВ «ПРАДО» пропонуємо розглянути за даними табл. 2.1.

З табл. 2.1 видно, що у 2021-2022 роках суттєво зменшилися доходи від реалізації продукції, робіт та послуг ТОВ «ПРАДО» у порівнянні з 2020 роком. Це пов'язано з двома факторами. У 2021 році на фоні кризи COVID-19 відбулося скорочення попиту на продукцію і, відповідно, скорочення обсягів виробництва. У 2020 році підприємство ще працювало за укладеними раніше договорами, а у 2021 році залишилося без основних

покупців продукції. Внаслідок цього скоротився штат працівників. Підприємство обрало таку тактику: управлінський та основний виробничий персонал працює на постійній основі, допоміжний та обслуговуючий персонал працює за тимчасовими договорами та контрактами.

Таблиця 2.1 – Основні результати діяльності ТОВ «ПРАДО» у 2020-2022 роках, тис. грн.

Показник	Рік			Відхилення 2021/2020		Відхилення 2021/2020	
	2020	2021	2022	абс.	відн., %	абс.	відн., %
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5688,24	2737,08	1288,08	-2951	-51,88	-1449	-52,94
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4740,2	2280,9	1073,4	-2459	-51,88	-1208	-52,94
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3325,3	2143,1	781,1	-1182	-35,55	-1362	-63,55
Валовий прибуток	1414,9	137,8	292,3	-1277	-90,26	154,5	112,12
Фінансовий результат до оподаткування	812,1	-629,5	-229,1	-1442	-177,52	400,4	-63,61
Чистий прибуток	674,0	-629,5	-229,1	-1304	-193,39	400,4	-63,61

У 2022 році внаслідок віськових дій та агресії РФ ТОВ «ПРАДО» втратило постачальника сировини – білої глини, і тимчасово працювало на складських запасах сировини. Але потім виникла піврічна перерва у діяльності внаслідок неможливості забезпечити нормальний хід виробництва.

Негативні зовнішні фактори призвели до збитковості діяльності ТОВ «ПРАДО». Фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток мали від’ємні значення у 2021-2022 роках. У 2021 році ці показники

становили (-629,5) тис. грн., а у 2022 році – (-229,1) тис. грн.

Динаміка результатів діяльності ТОВ «ПРАДО» наведено на рис. 2.3.

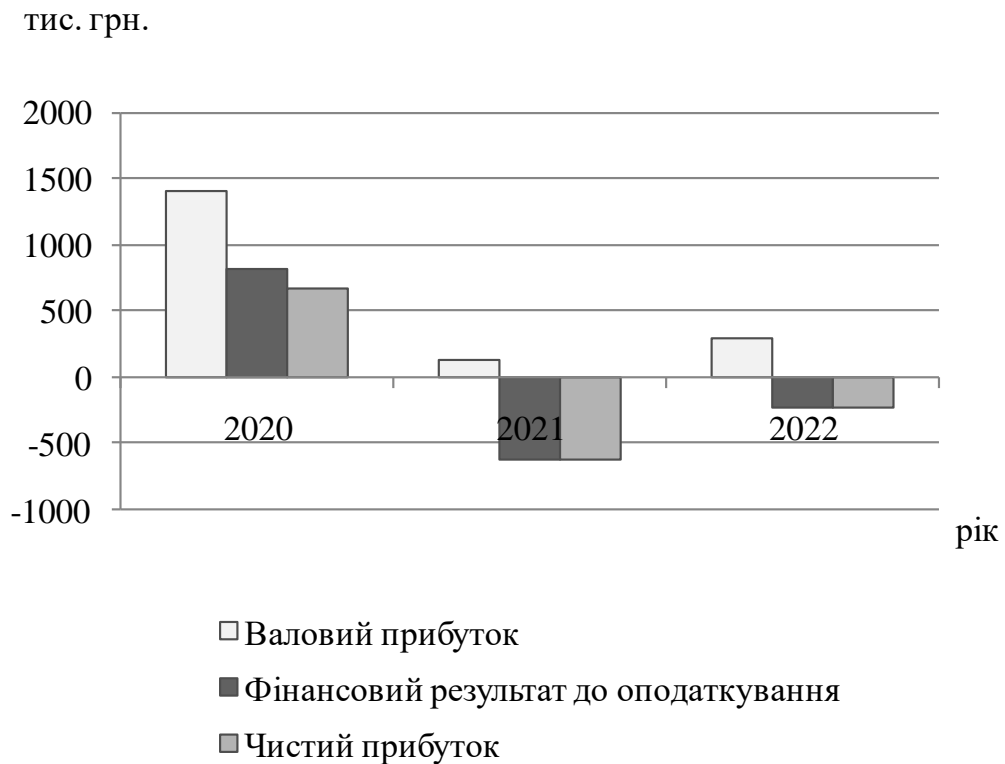


Рисунок 2.3 – Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «ПРАДО» у 2020-2022 роках

Для розуміння перспектив економічного та інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» проаналізуємо фінансово-економічний стан підприємства. Основними фінансовими документами для аналізу є фінансова звітність за 2020-2022 роки. (Баланс, Звіт про фінансові результати). Ці звіти наведені у додатках В та Д. А зведені результати аналізу активів та пасивів ТОВ «ПРАДО» наведені у табл. 2.2.

За результатами аналізу табл. 2.2 видно, що вартість активів ТОВ «ПРАДО» постійно зменшувалася. Це відбувалося за рахунок зменшення залишкової вартості основних засобів, запасів, дебіторської заборгованості за продукцією, товарами та послугами, а також грошовими коштами на рахунках.

Таблиця 2.2 – Динаміка активів та пасивів ТОВ «ПРАДО» у 2020-2022 роках

Назва рядка	На кінець 2020 року	На кінець 2021 року	На кінець 2022 року	Відхилення 2021\2020	Відхилення 2022\2021
Актив					
I. Необоротні активи	563,2	201,2	127,6	-362	-73,6
Основні засоби:					
первісна вартість	3232,1	2285,4	2285,4	-946,7	0
знос	2668,9	2084,2	2157,8	-584,7	73,6
Інші необоротні активи	312,2	7,7	-	-304,5	-7,7
Усього за розділом I	875,4	201,2	135,3	-674,2	-65,9
II. Оборотні активи	871,3	671,6	623,3	-199,7	-48,3
Запаси					
Поточна дебіторська заборгованість	553,1	142,1	219,1	-411	77
Г роші та їх еквіваленти	152,4	54,7	54	-97,7	-0,7
Інші оборотні активи	12,7	9,7	4,1	-3	-5,6
Усього за розділом II	1589,5	878,1	900,5	-711,4	22,4
Баланс	2464,9	1079,30	1035,80	-1385,6	-43,5
Пасив					
Капітал	1875	1875	1875	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-509,30	-1138,80	-1367,9	-629,5	-229,1
Резервний капітал	146,00			-146	0
Усього за розділом I	1511,7	736,2	507,1	-775,5	-229,1
Довгострокові кредити банків	-	-	73,6	-	73,6
Усього за розділом II	-	-	73,6	-	73,6
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	953,2	343,1	455,1	-610,1	112,0
Усього за розділом III	953,2	343,1	455,1	-610,1	112,0
Баланс	2464,9	1079,30	1035,8	-1385,6	-43,5

З табл. 2.2 також видно, що капітал підприємства постійно зменшувався з 1511,7 тис. грн. у 2020 році до 507,1 тис. грн. у 2022 році. Також зменшувалися зобов'язання з 953,2 тис. грн. у 2020 році до 528,7 тис. грн. у

2022 році.

Динаміка активів та пасивів ТОВ «ПРАДО» наведена на рис. 2.4.

тис. грн.

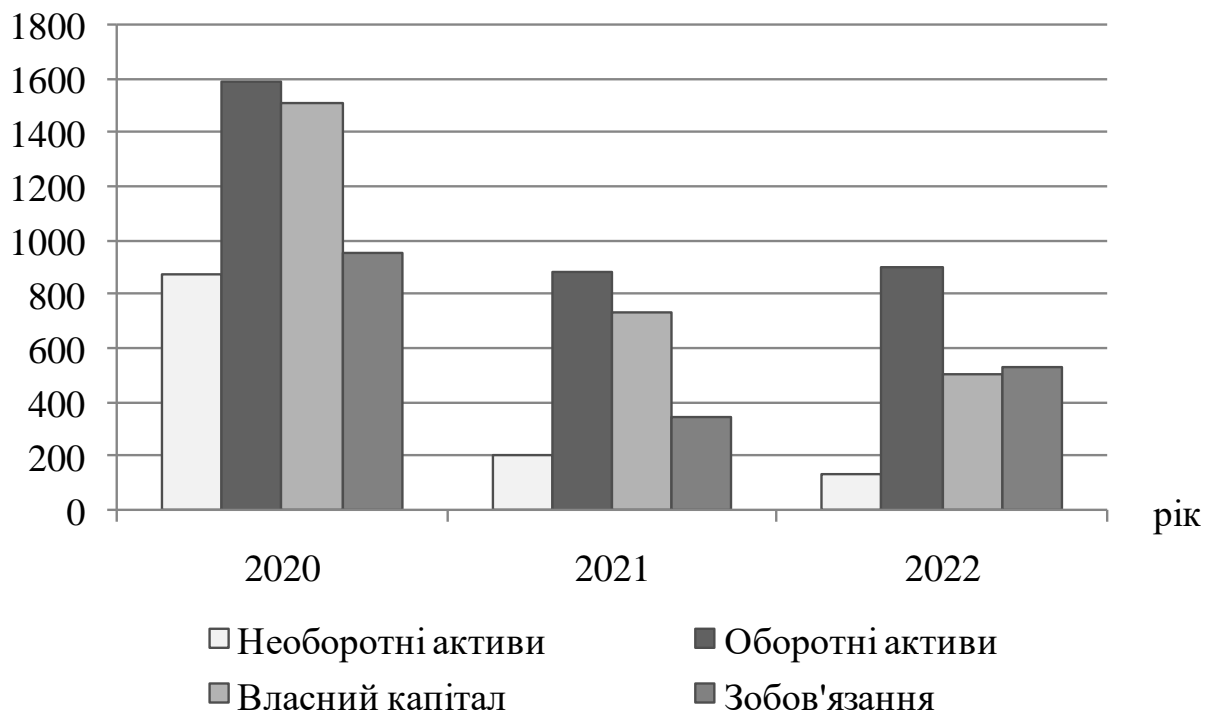


Рисунок 2.4 - Динаміка активів та пасивів ТОВ «ПРАДО»

Такі зміни, що наведені на рис. 2.4, впливають на фінансовий стан ТОВ «ПРАДО», його ліквідність, фінансову стійкість та ділову активність. Отже, у табл. 2.3 наведений коефіцієнтний аналіз фінансового стану аналізованого підприємства.

Таблиця 2.3 – Коефіцієнтний аналіз фінансового стану ТОВ «ПРАДО», частки од.

Показник	Нормативне значення	2020	2021	2022
1	2	3	4	5
Загальний коефіцієнт покриття	>1,5	1,67	2,56	1,98
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6 – 1,5	0,75	0,60	0,61
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,6	0,16	0,16	0,12

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5
Коефіцієнт автономії	>0,5	0,61	0,68	0,49
Коефіцієнт заборгованості	<0,5	0,39	0,32	0,51
Коефіцієнт фінансового левериджу	<1	0,63	0,47	1,04
Коефіцієнт оборотності активів	Зростання	1,92	2,11	1,04
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Зростання	2,98	2,60	1,19
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Зростання	3,14	3,10	2,12
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Зростання	8,57	16,05	4,90
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Зростання	4,97	6,65	2,36
Середній термін погашення дебіторської заборгованості, днів	Зменшення	42	22	73
Середній термін погашення кредиторської заборгованості, днів	Зменшення	72	54	153

Аналіз табл. 2.3 показав, що незважаючи на неприбуткову діяльність ТОВ «ПРАДО» впродовж 2021-2022 років можна бачити достатню ліквідність балансу. Загальний коефіцієнт покриття був більше за нормативне значення та у динаміці коливався в межах 1,67-2,56 часток од. Коефіцієнт швидкої ліквідності поступово зменшувався з 0,75 часток од. до 0,61 часток од. При нормативів – більше 0,6 у 2022 році даний коефіцієнт відповідав нормативу. Що стосується коефіцієнту абсолютної ліквідності, то у 2020-2022 роках він був занадто малим для достатнього покриття своїх зобов'язань, а саме – в межах 0,12 – 0,16 часток од. Загалом потрібно сказати, що сутінь ліквідності ТОВ «ПРАДО» у 2022 році погіршився порівняно з попередніми роками.

Коефіцієнти фінансової стійкості ТОВ «ПРАДО» визначалися за структурою капіталу. Аналіз коефіцієнтів автономії, заборгованості та

фінансового левериджу у 2020-2021 роках відповідали нормативам. А у 2022 році погіршилися, хоча не критично. Наприклад, при нормативів «більше 0,5» коефіцієнт автономії становив 0,49 часток од., відповідно коефіцієнт заборгованості – 0,51 часток од. при нормативі – не більше 0,5. Загалом можна вважати, що підприємство було фінансово стійким, однак у 2022 році рівень фінансової стійкості був майже критичним.

Далі доцільно проаналізувати рівень ділової активності ТОВ «ПРАДО». Як свідчать дані табл.2.4, за 2020-2022 роки більшість показників ділової активності підприємства погіршилися. Це наслідок війни та попередньої коронавірусної кризи. Аналіз показав суттєве уповільнення оборотності активів, капіталу та зобов'язань. Це є негативним моментом у діяльності підприємства та пояснюється причинами, що раніше було досліджено. Все це вплинуло інноваційного розвиток підприємства та його забезпечення.

2.2. Аналіз стану інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»

Важливим завданням ефективного функціонування підприємства є його інноваційний розвиток. ТОВ «ПРАДО» у 2020 році та у більш ранній період активно здійснювало інноваційну діяльність. Однак у 2021-2022 роках внаслідок кризи прибутковості на підприємстві інноваційна діяльність майже не здійснювалася. Розглянемо стан інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» в аналізованій період, а також причини та наслідки його зниження.

Отже, до 2021 року включно працівниками ТОВ «ПРАДО» постійно удосконалювалася технологія видобутку і збагачення глинистої сировини до товарної продукції. Це удосконалення передбачало сушіння сировини до масової долі вологості 1%, а також подрібнення до класу крупності 0,005. ТОВ «ПРАДО» використовувало новітні методи збагачення глини із застосуванням очищеної води, також замовлялися хімічні дослідження та

гігієнічний контроль для удосконалення виробленого напівфабрикату для продажу виробникам косметики.

ТОВ «ПРАДО» орієнтується на виробництво екологічно чистих товарів, серед яких захисна гідрофільна крем-паста для рук «Айромакс». Це дерматологічний засіб індивідуального захисту від технічних і побутових забруднювачів, які не розчиняються у воді. Цей продукт застосовується як очисний та захисний засіб для рук для їх очищення від нафти та нафтопродуктів, фарб, смол та лаків, монтажної піни, сажі, іржі тощо. Цей продукт випускається з 2012 році, у якому він проходив стадії випробування та різного роду лабораторних аналізів. У 2017 та 2020 році він проходив етапи удосконалення, у ході яких було дещо змінено склад крем-пасти з подальшими випробуваннями і контролем у ДП «Кривбасстандартметрології». Отже, можна вважати, що відносно цієї продукції у 2020 році була здійснена інноваційна діяльність.

Крім захисної гідрофільної крем-пасти для рук «Айромакс» ТОВ «ПРАДО» в аналізований період виробляло каоліни збагачені, глину білу (каолін), глину білу косметичну, білу глину для ванн. До цих товарів було розроблено технічні умови та отримано сертифікати санітарно-гігієнічних досліджень МОЗ України.

Відповідно до умов виробництва ТОВ «ПРАДО» удосконалювало технологічний процес. Технологічні лінії збагачення, сушіння та подоібнення каолінів є повністю автоматизованими. Однак, внаслідок тривалої експлуатації технологічних ліній (вони закуплені у 2011 році) вони є суттєво зношеними та потребують модернізації.

Стан основних засобів ТОВ «ПРАДО» можна бачити у табл. 2.4.

Отже, інноваційна діяльність, яку здійснювало ТОВ «ПРАДО» характеризується розвитком у 2020 році та його затримкою у 2021-2022 роках.

Таблиця 2.4 – Стан основних засобів ТОВ «ПРАДО», частка од.

Показник	Нормативне значення	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Коефіцієнт зносу основних засобів	<0,5	0,83	0,91	0,94
Коефіцієнт придатності основних засобів	>0,5	0,17	0,09	0,06
Коефіцієнт оновлення осовних засобів	>0	0,02	0,00	0,04
Коефіцієнт вибуття основних засобів	наближення до 0	0,00	0,22	0,00
Фондовіддача основних засобів	зростання	8,42	11,34	8,41

З табл. 2.4 видно, що основні засоби ТОВ «ПРАДО» є дуже зношеними. У 2020 році ступінь зношеності становив 83%, а вже у 2022 році – 94%. При цьому придатність основних засобів зменшувалася з 17% до 6%. Що стосується оновлення основних засобів у ТОВ «ПРАДО» воно було у 2020 та у 2022 роках. Але таке оновлення занадто незначне – у сукупності 6%, у той час як динаміка зносу ще цей період – 11%. При цьому у 2021 році відбулося вибуття на рівні 22%. Це було пов'язано з продажем частини не використовуваного обладнання внаслідок скорочення обсягів виробництва.

Фондовіддача основних засобів, що характеризує ефективність їх використання у ТОВ «ПРАДО», демонструє коливання. У 2021 році вона зросла з 8,42 до 11,34 грн./грн., а потім повернулася до попереднього рівня. Таке коливання викликане не зростанням обсягів виробництва, а зменшенням вартості основних засобів, які приймають участь у виробничому процесі.

За результатами розглянутого пропонуємо здійснити оцінку стану інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» за методикою [47]. Результати розрахунку наведені у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Оцінка стану інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО», частки од.

Група	Показник	Значення показника			Вага (значимість)	Значення з урахуванням ваги		
		2020 р.	2021 р.	2022 р.		2020 р.	2021 р.	2022 р.
Виробничо-технологічні показники	Коефіцієнт оновлення продукції	0,2	0	0	0,25	0,05	0	0
	Коефіцієнт оновлення виробничих фондів	0,02	0	0,04	0,1	0,002	0	0,004
	Коефіцієнт матеріаломісткості	0,34	0,33	0,32	0,1	0,034	0,033	0,032
	Коефіцієнт механізації та автоматизації виробництва	0,85	0,85	0,85	0,15	0,128	0,128	0,128
Трудові показники	Частка працівників які залучалися в інноваційну діяльність	0,3	0	0	0,15	0,045	0	0
	Частка працівників, що мають інноваційні здібності	0,68	0,88	0,9	0,15	0,102	0,132	0,135
	Частка працівників з вищою освітою	0,59	0,76	0,9	0,1	0,059	0,076	0,09
	Рівень інноваційного розвитку					0,42	0,37	0,39

Методика розрахунку рівня інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» має декілька етапів:

- 1) Розрахунок значень виробничо-технологічних та трудових показників. В методиці наводяться також інші групи показників – соціальні показники та показники комерціалізації продукції. Однак внаслідок неможливості їх розрахунку нами обрані тільки дві групи, що наведені у табл. 2.5.
- 2) Визначення ваги (значимості) показників. Здійснюється за важливістю того чи іншого показника для інноваційної діяльності підприємства.
- 3) Розрахунок значень виробничо-технологічних та трудових показників з урахуванням ваги. Це здійснюється шляхом множення значення на вагу.
- 4) Розрахунок рівня інноваційного розвитку підприємства як суми зважених значень показників.

За результатами проведеного аналізу табл. 2.5 зроблено висновок, що найвищим рівень інноваційного розвитку був у 2020 році. У цьому році була оновлена продукція та велася інноваційна діяльність. У 2021 році рівень інноваційного розвитку був найнижчим, а у 2022 році незначно підвищився виключно за рахунок підвищення інноваційного потенціалу працівників ТОВ «ПРАДО».

2.3. Показники забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»

Наступним етапом є аналіз забезпечення інноваційного розвитку підприємства. Розглянемо цей аналіз за такими напрямками –

- стратегічне планування, дослідження та розробки;
- фінансове забезпечення;
- ресурсне забезпечення (основні засоби, матеріальні ресурси);

- залучення талановитих співробітників;
- співпраця з зовнішніми партнерами.

При цьому пропонуємо розраховувати такі показники, виокремлені за групами (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Показники забезпечення інноваційного розвитку підприємства

Показник	Формула	Умовне позначення
1	2	3
Стратегічне планування		
Наявність стратегії інноваційного розвитку (Так/Ні)		
Виконання стратегії інноваційного розвитку	Нф/Нп	Нф – кількість фіктивно виконаних задач; Нп – кількість запланованих до виконання задач.
Досягнення КРІ	КРІф/КРІп	КРІф – фактичні КРІ; КРІп – заплановані КРІ
Фінансове забезпечення		
Витрати на інноваційну діяльність (сума)		
Витрати на дослідження та наукові розробки (сума)		
Витрати на випробування, сертифікацію, отримання інших дозвільних документів (сума)		
Витрати на удосконалення основних засобів та технологічних процесів (сума)		
Витрати на навчання персоналу (сума)		
Сума витрат на інноваційну діяльність у собівартості		
Сума витрат на інноваційну діяльність з чистого прибутку		
Частка витрат на інноваційну діяльність у собівартості	Від/С	Від – витрати на інноваційну діяльність; С – собівартість реалізованої продукції
Частка витрат на інноваційну діяльність із чистого прибутку	Від/ЧП	ЧП – чистий прибуток підприємства
Частка витрат, що фінансуються з власних джерел	ВКід/Від	ВКід – сума власних коштів для фінансування інноваційної діяльності.
Частка витрат, що фінансуються з залучених (позикових) джерел	ЗКід/Від	ЗКід – сума залучених коштів для фінансування інноваційної діяльності.
Ефективність фінансування інноваційного розвитку	ЧП/Від	
Ресурсне забезпечення		
Коефіцієнт залучених основних засобів в інноваційну діяльність	ОЗід/ОЗ	ОЗід – вартість основних засобів, що залучені в інноваційну діяльність; ОЗ – загальна вартість основних засобів.
Коефіцієнт зносу основних засобів	З/ОЗ	З – знос основних засобів.

Продовження табл. 2.6

1	2	3
Коефіцієнт придатності основних засобів	ОВ/ПВ	ОВ – остаточна вартість основних засобів; ПВ – первісна вартість основних засобів.
Коефіцієнт оновлення основних засобів	ОЗп/ОС	ОЗп – вартість придбаних основних засобів.
Коефіцієнт автоматизації та механізації виробництва	ОЗам/ОЗ	ОЗам – вартість автоматизованих та механізованих основних засобів.
Частка матеріальних ресурсів на інноваційну діяльність у сумі матеріальних витрат	МРід/МВ	МРід – матеріальні ресурси інноваційної діяльності; МВ – матеріальні витрати.
Матеріаломісткість інноваційної продукції	МРід/ЧДід	ЧДід – чистий дохід (виручка) від реалізації інноваційної продукції.
Залучення талановитих співробітників		
Частка працівників які залучалися в інноваційну діяльність	Чід/Ч	Чід – чисельність працівників, що залучені в інноваційну діяльність; Ч – середньоспискова чисельність працівників.
Частка працівників, що мають інноваційні здібності	Чіз/Ч	Чіз – чисельність працівників, що мають інноваційні здібності.
Частка працівників з вищою освітою	Чво/Ч	Чво – чисельність працівників з вищою освітою.
Співпраця з зовнішніми партнерами		
Наявність партнерств з університетами, науковими установами, іншими організаціями (Так/Ні)		
Участь у стартапах, співпраця на основі ідей (Так/Ні)		
Командна робота в межах підприємства (Так/Ні)		
Навчання працівників (Так/Ні)		

На основі зведених показників у табл. 2.6 проведемо аналіз забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО». Результати аналізу зведені у табл. 2.7.

Аналіз показників забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» у 2020-2022 роках показав, що за виокремленими групами можна бачити існуючу ситуацію та проблеми щодо такого забезпечення. Отже, група показників стратегічного планування показала, що у ТОВ «ПРАДО» розроблена стратегія інноваційного розвитку, однак проблеми 2021-2022 року не дозволили її виконати. Форс-мажорні виклики війни та COVID-19 призвели до відмови від інноваційної діяльності.

Таблиця 2.7 – Показники забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО»

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.
1	2	3	4
Наявність стратегії інноваційного розвитку	Так	Так	Так
Виконання стратегії інноваційного розвитку	0,9	0	0
Досягнення КРІ	0,9	0	0
Витрати на інноваційну діяльність, тис. грн.	295,5	0	0
Витрати на дослідження та наукові розробки, тис. грн.	0	0	0
Витрати на випробування, сертифікацію, отримання інших дозвільних документів, тис. грн.	40,0	0	0
Витрати на удосконалення основних засобів та технологічних процесів, тис. грн.	112,8	0	73,6
Витрати на навчання персоналу, тис. грн.	0	0	0
Сума витрат на інноваційну діяльність у собівартості, тис. грн.	206,9	0	0
Сума витрат на інноваційну діяльність з чистого прибутку, тис. грн.	241,5	0	0
Сума витрат на інноваційну діяльність із залучених джерел, тис. грн.	0	0	73,6
Частка витрат на інноваційну діяльність у собівартості, частка од.	0,06	0	0
Частка витрат на інноваційну діяльність із чистого прибутку, частка од.	0,36	0	0
Частка витрат, що фінансуються з власних джерел, частка од.	0,16	0	0
Частка витрат, що фінансуються з залучених (позикових) джерел, частка од.	0	0	0,14
Ефективність фінансування інноваційного розвитку	1,50	0	-3,11
Коефіцієнт залучених основних засобів в інноваційну діяльність	0,20	0	0
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,83	0,91	0,94
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,17	0,09	0,06
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,02	0	0,04
Коефіцієнт автоматизації та механізації виробництва	0,85	0,85	0,85
Частка матеріальних ресурсів на інноваційну діяльність у сумі матеріальних витрат	0,13	0	0
Матеріаломісткість інноваційно продукції	0,34	0	0

Продовженн табл. 2.7

1	2	3	4
Частка працівників які залучалися в інноваційну діяльність	0,3	0	0
Частка працівників, що мають інноваційні здібності	0,68	0,88	0,9
Частка працівників з вищою освітою	0,59	0,76	0,9
Наявність партнерств з університетами, науковими установами, іншими організаціями	Ні	Ні	Ні
Участь у стартапах, співпраця на основі ідей	Ні	Ні	Ні
Командна робота в межах підприємства	Так	Так	Так
Навчання працівників	Ні	Ні	Ні

У зв'язку з цим також не досягнені заплановані рівні KPI.

Розглянемо групу показників фінансового забезпечення інноваційного розвитку. У 2020 році відбулася інноваційна діяльність з витратами 295,5 тис. грн., що віднесені до поточної діяльності. Також у цей рік було здійснено сертифікацію та отримано дозвільні документи на реалізацію інноваційної продукції. Витрати склали 40 тис. грн. Для виробництва інноваційної продукції було частково модернізовано технологічну лінію на суму 112,8 тис. грн. У 2021 році фінансового забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» не відбувалося. А у 2022 році були здійснені витрати на удосконалення основних засобів та технологічних процесів на суму 73,6 тис. грн.

Також аналіз показав, що на інноваційну діяльність ТОВ «ПРАДО» здійснювалися витрати, що включалися у собівартість, відбувалися з чистого прибутку або на умовах залучення із зовнішніх джерел. До постійних витрат було віднесено у 2020 році 206,9 тис. грн. Це витрати на виробництво інноваційної продукції. У 2021-2022 роках таких витрат не було. З чистого прибутку у 2020 році було витрачено 241,5 тис. грн. Це витрати на модернізацію основних засобів, вироблення та отримання дозвільних документів на виробництво і реалізацію інноваційної продукції. У 2021-2022 роках таких витрат не було. Також в січні 2022 році було придбано

основні засоби на суму 73,6 тис. грн. Для таких витрат було отримано кредит, спочатку на пів року, а потім з початком війни він був подовжений на 1,5 роки.

Зважаючи на розглянуте вище, можна бачити фінансове забезпечення інноваційної діяльності ТОВ «ПРАДО» у структурі собівартості, чистого прибутку та залучених джерел. Можна бачити, що частка інноваційних витрат у собівартості складала 6%, у чистому прибутку – 16%, у зобов'язаннях – 14%.

Аналіз ефективності фінансування інноваційного розвитку показав, що цей показник мав позитивну тенденцію у 2020 році, а у 2022 році мав від'ємне значення, що характеризує неефективність у цей період.

Проведене дослідження показало, що інноваційна діяльність ТОВ «ПРАДО» в основному фінансується з одного єдиного джерела – з чистого прибутку. Крім того, в собівартість продукції, що випускає підприємство, включаються окремі витрати на інноваційну діяльність.

Що стосується показників груп ресурсного забезпечення та залучення талановитих співробітників, то вони вже частково розглянуті у попередньому підрозділі при визначенні рівня інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО». Аналіз показав достатнє залучення ресурсів у 2020 році та існування проблем у 2021-2022 років. При цьому рівень залучення талановитих співробітників зростав у 2022 році, але причина – зменшення чисельності працівників за рахунок звільнення менш професійних.

Аналіз показників співпраці з зовнішніми партнерами щодо здійснення інноваційної діяльності показав, що ТОВ «ПРАДО» не здійснює сумісні проекти. Однак, в межах підприємства існує команда інноваційно активних працівників.

Підсумовуючи можна бачити, що ТОВ «ПРАДО» має недостатнє забезпечення інноваційного розвитку внаслідок кризи прибутковості у 2021-2022 роках. У наступному розділі необхідно розглянути подальші шляхи удосконалення забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО».

3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ПРАДО»

Проведене дослідження забезпечення інноваційного розвитку підприємства ТОВ «ПРАДО» показала проблеми з фінансовим забезпеченням та його ефективністю, оскільки дане підприємство мало проблеми прибутковості. Тому для удосконалення забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» запропонуємо удосконалити процес фінансового забезпечення та аналізу відповідної групи показників.

Суть такого удосконалення полягає у такому:

- 1) удосконалення організаційно-економічного механізму фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємства (ФЗРП);
- 2) удосконалення системи показників ФЗРП оцінювання його якості та ефективності.

Отже, для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення якісного фінансування інноваційного розвитку підприємства доцільно формувати відповідний організаційно-економічний механізм. Основною метою його створення є формування таких економічних умов, які забезпечать досягнення поставлених організаційних цілей.

У роботі [39] авторами зазначено, що «організаційно-економічний механізм за своєю сутністю повинен об'єднувати дві підсистеми впливу, забезпечувати підвищення ефективності діяльності як функції зіставлення результату та витрат ресурсів підприємств». Отже, організаційно-економічний механізм (ОЕМ) розглядається як пов'язані в один управлінських ланцюг дії, які спрямовані на організаційно взаємоузгоджену взаємодію між елементами ОЕМ (завдання, функції, стратегічні і пактичні рішення) з урахуванням економічного середовища та з метою досягнення інтересів підприємства.

Враховуючи розглянуте доцільно виділити сутнісні характеристики OEM ФЗІРП таким чином:

1) він є складовою господарського механізму підприємства та розглядається як економічна система відкритого типу;

2) це система функціонування ФЗІРП, що включає організаційний блок (здатність організувати фінансування) та економічний блок (здатність досягати економічні результати);

3) це об'єкт впливу OEM на процес ФЗІРП з метою підвищення економічної ефективності фінансування;

4) OEM дозволяє пояснити способи, методи та інструменти якісного та ефективного ФЗІРП;

5) OEM взаємоузгоджує дії власників, інвесторів, управлінців, працівників та інших стейкхолдерів ФЗІРП з урахуванням економічного середовища та з метою досягнення інтересів підприємства.

Побудову OEM ФЗІРП потрібно ґрунтувати на принципі сталості, відкритості, системності, комплексності, збалансованості, пропорційності, пріоритетності, адекватності, гармонійності, безперервності, гнучкості, інтенсивності, транспарентності, граничної продуктивності.

На рис. 3.1 зображений удосконалений OEM ФЗІРП. Він характеризується універсальністю та застосуванням для будь-яких суб'єктів господарювання.

OEM ФЗІРП як система має такі елементи:

- вхід – зовнішні та внутрішні фактори, економічні. Фінансові та інші можливості підприємства;

- вихід – результативні показники ФЗІРП;

- внутрішня структура OEM;

- зворотній зв'язок – заходи з удосконалення OEM ФЗІРП за наслідками проведеного моніторингу, оцінювання та контролю.

Отже, при побудові OEM ФЗІРП реалізується системний підхід.

Реалізація процесного підходу включає три етапи функціонування OEM.

1. Підготовчий етап. Він включає виконання цілей і завдань, досягнення яких потрібно оцінювати на кожному етапі. У такому випадку реалізується цільовий підхід. Цілі OEM ФЗІРП визначаються відповідно до цілей інноваційного розвитку та стратегії підприємства. Це також обумовлює формування принципів, виначення суб'єктів фінансування, факторів впливу на процес фінансового забезпечення та інше.

2. Етап формування. Цей етап включає розробку структури OEM ФЗІРП. У такому випадку реалізується функціональний підхід. При цьому формуються організаційний та економічний блоки. Визначаються методи побудови OEM та здійснення ФЗІРП. При визначенні способів, інструментів та важелів забезпечення OEM потрібно реалізувати забезпечувальний підхід.. Завершується цей етап оцінкою ефективності побудови OEM.

3. Етап функціонування. OEM формує способи та джерела ФЗІРП, визначає взаємозв'язки між елементами системи та процедури фінансування. Це процесна взаємодія, тобто тут застосовується процесний підхід. За обраними способами та джерелами ФЗІРП проводиться аналіз, контроль та планування, а також, якщо є потреба - здійснюються регулюючі та координуючі функції. У кінці кожного етапу, і цей не є виключенням, необхідно оцінювати ефективність ФЗІРП відповідно до визначених критеріїв. У випадку виникнення невідповідностей показників ефективності визначеним критеріям необхідно проводити удосконалення OEM ФЗІРП до поставлених цілей.

За отриманими результатами можна визначити, що удосконалений OEM ФЗІРП враховує системний, процесний, цільовий, функціональний та забезпечувальний підходи OEM побудований циклічно, має зворотній зв'язок та дозволяє оптимально побудувати OEM ФЗІРП відповідно до визначеного рівня ефективності.

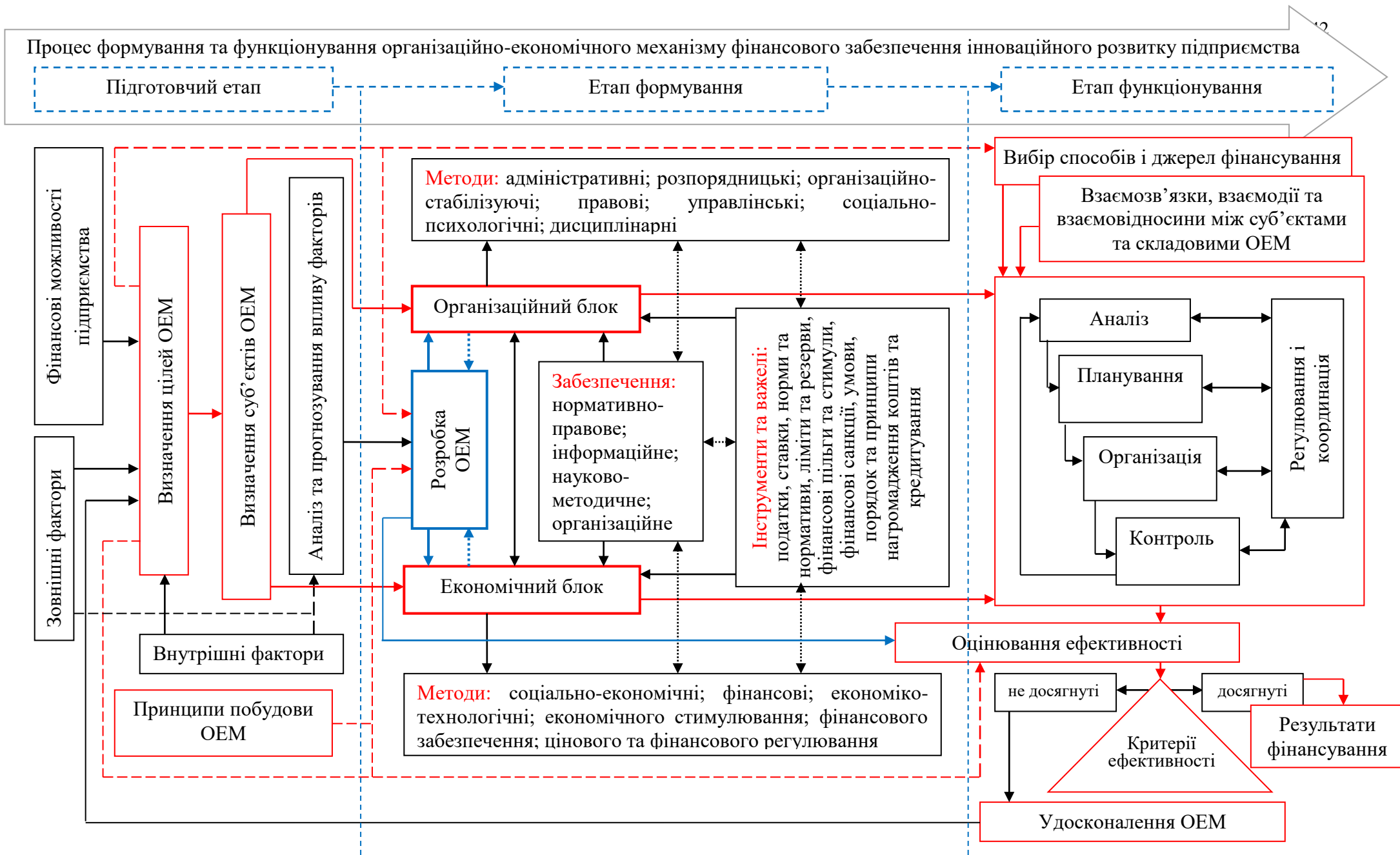


Рисунок 3.1 – Організаційно-економічний механізм (ОЕМ) фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємства

На наступному етапі запропоновано удосконалити систему показників ФЗІРП. На основі огляду наукових праць визначено, що не існує зашадбглі для всіх підприємств системи показників і критеріїв. Також не існує єдиної для всіх методики оцінювання показників ФЗІРП.

Різні науковці мають різні погляди. Наприклад, у роботі [40] оцінка ефективності інноваційних проектів проводиться за відносними показниками прибутковості інновацій, достатності фінансових ресурсів, а також за показником, що характеризує інтегральний ефект за чистим дисконтованим доходом та внутрішньою нормою дохідності.

У роботі Колодізева О.М. пропонується система показників, що дозволяє оцінити якість та ефективність фінансування інноваційної діяльності за витратами. До таких показників відносяться: бюджетний ефект, інтегральний ефект, індекс прибутковості інвестицій та ін. [41].

В OEM ФЗІРП застосовуються різні методи, серед яких експертні оцінки, бальна та інтегральна оцінка, таксономія, комплексна оцінка на основі теорії ймовірностей та ін.

На основі розглянутих вище поглядів науковців запропоновано удосконалити систему показників для оцінювання ФЗІРП (рис. 3.2).

Тут доцільно використовувати відносні показники-характеристики якості та ефективності ФЗІРП, їх порівнювати за декілька років.

Отже, перший етап включає формулювання системи показників оцінювання якості та ефективності ФЗІРП. Це оцінювання базується на відносних показниках співвідношення результатів до ресурсів або витрат.

Система показників для оцінювання якості та ефективності фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємства наведена у табл. 1.

Також можна визначати вй інші часткові показники щодо персоналу, матеріально-технічної бази, поповнення оборотних коштів та ін.



Рисунок. 3.2 – Структурно-логічна схема оцінювання якості та ефективності ФЗІРП

Таблиця 3.1 – Система показників для оцінювання якості та ефективності ФЗІРП

Показник	Формула	Умовне позначення
Загальні показники		
Коефіцієнт достатності фінансових ресурсів	$K_{\partial} = \frac{\Phi P_{\phi}}{\Phi P_{необх}}$	ΦP_{ϕ} – загальна сума фінансових ресурсів, які фактично залучаються для фінансування інноваційного розвитку, $\Phi P_{необх}$ – загальна сума фінансових ресурсів, яку необхідно залучити для фінансування інноваційного розвитку відповідно до поставлених цілей
Коефіцієнт використання фінансових можливостей підприємства	$K_{\phi\phi\mu} = \frac{\Phi M_{\phi}}{\Phi M_{необх}}$	ΦM_{ϕ} – сумарні фінансові можливості, які фактично використовуються при фінансуванні інноваційного розвитку, $\Phi M_{необх}$ – сумарні фінансові можливості, які має підприємство залучити при фінансуванні інноваційного розвитку відповідно до поставлених цілей

Продовження табл. 3.1

1	2	3
Коефіцієнт ефективності (прибутковості) фінансових ресурсів	$K_n = \frac{ЧП}{\Phi P}$	ЧП – чистий прибуток, отриманий внаслідок інноваційної діяльності, ΦP – загальна сума фінансових ресурсів, які залучаються для фінансування інноваційного розвитку підприємства
Вартість фінансування інноваційного розвитку	$B_{\Phi P} = \frac{\sum(\Phi P_i * r_i)}{\sum \Phi P_i}$	ΦP_i – обсяг фінансових ресурсів і-того виду, що залучаються до фінансування інноваційного розвитку, r_i – вартість фінансового ресурсу і-того виду
Коефіцієнт своєчасності фінансування інноваційного розвитку	$K_c = \frac{\sum(\Phi P_{пл.t} - \Phi P_{невик.t})}{\sum \Phi P_{пл.t}}$	$\Phi P_{пл.t}$ – сума фінансових ресурсів, які заплановано до залучення у t-ий період для фінансування інноваційного розвитку, $\Phi P_{невик.t}$ – сума фінансових ресурсів, які своєчасно не надійшли (не було використано) у t-ий період для фінансування інноваційного розвитку
Коефіцієнт досягнення цілей фінансування інноваційного розвитку	$K_{сц} = \frac{\sum(\mathcal{U}_{\phi.s} * a_s)}{\sum(\mathcal{U}_{ном.с} * a_s)}$	$\sum \mathcal{U}_{\phi.s}$ – сумарний показник фактично виконаних цілей щодо фінансування інноваційного розвитку, $\sum \mathcal{U}_{ном.с}$ – сумарний показник поставлених цілей щодо фінансування інноваційного розвитку, a_s – значимість s-тої цілі щодо фінансування інноваційного розвитку.
Коефіцієнт ефективності фінансування розвитку інноваційних здібностей працівників	$K_{e.iz} = \frac{\Pi_{id}}{\sum \Phi P_{iz}}$	Π_{id} – прибуток від інноваційної діяльності, $\sum \Phi P_{iz}$ – загальна сума фінансових ресурсів, які залучаються для фінансування розвитку інноваційних здібностей працівників підприємства
Часткові показники		
Коефіцієнт ефективності фінансування розвитку інноваційних можливостей підприємства	$K_{e.im} = \frac{\Pi_{id}}{\sum \Phi P_{im}}$	$\sum \Phi P_{im}$ – загальна сума фінансових ресурсів, які формують інноваційні можливості підприємства
Коефіцієнт ефективності фінансування навчання персоналу	$K_{e.n} = \frac{\Pi_{id}}{I_n}$	$I_{e.n}$ – інвестиції у навчання працівників підприємства з метою здійснення інноваційної діяльності
Коефіцієнт ефективності фінансування матеріально-технічної бази	$K_{e.mtb} = \frac{\Pi_{id}}{I_{mtb}}$	I_{mtb} – інвестиції у матеріально-технічну базу для інноваційного розвитку підприємства
Коефіцієнт ефективності фінансування поповнення оборотних активів	$K_{e.oa} = \frac{\Pi_{id}}{I_{oa}}$	I_{oa} – інвестиції у поповнення оборотних активів для інноваційного розвитку підприємства

Складено на основі [42]

На другому етапі оцінювання якості та ефективності ФЗІРП потрібно визначати відповідні критерії (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання якості та ефективності ФЗІРП

Критеріальний показник	Критерій оцінювання
Коефіцієнт достатності фінансових ресурсів	$K_d \rightarrow 1; K_d = 1$
Коефіцієнт використання фінансових можливостей підприємства	$K_{вфм} \rightarrow 1; K_{вфм} = 1$
Коефіцієнт ефективності (прибутковості) фінансових ресурсів	$K_n \rightarrow \max; K_n \geq K_{н.норм}$
Вартість фінансування інноваційного розвитку	$B_{фр} \rightarrow \min; B_{фр} \leq B_{фр.гранич.}$
Коефіцієнт своєчасності фінансування інноваційного розвитку	$K_c \rightarrow 1; K_c = 1$
Коефіцієнт досягнення цілей фінансування інноваційного розвитку	$K_{вц} \rightarrow 1; K_{вц} = 1$
Коефіцієнт ефективності фінансування розвитку інноваційних здібностей працівників	$K_{e.із} \rightarrow \max; K_{e.із} \geq K_{e.із.норм}$
Коефіцієнт ефективності фінансування розвитку інноваційних можливостей підприємства	$K_{e.ім} \rightarrow \max; K_{e.ім} \geq K_{e.ім.норм}$
Коефіцієнт ефективності фінансування навчання персоналу	$K_{e.н} \rightarrow \max; K_{e.н} \geq K_{e.н.норм}$
Коефіцієнт ефективності фінансування матеріально-технічної бази	$K_{e.мтб} \rightarrow \max; K_{e.мтб} \geq K_{e.мтб.норм}$
Коефіцієнт ефективності фінансування поповнення оборотних активів	$K_{e.оа} \rightarrow \max; K_{e.оа} \geq K_{e.оа.норм}$

Граничні (нормативні) значення показників визначаються до потреб підприємства.

На третьому етапі потрібно визначати інструментарій для оцінювання якості та ефективності ФЗІРП. Для цього потрібно застосовувати: метод бальної оцінки за бінарною шкалою; метод порівняння; метод оптимізації; кореляційно-регресійний аналіз; матричний метод (табл. 3.3 та 3.4).

Аналогічно можуть бути побудовані й інші матриці оцінювання ефективності ФЗІРП.

На четвертому етапі відбувається побудова моделей оцінювання ефективності ФЗІРП. Спочатку обираються показники, встановлюється, які з них є результативними, а які факторними, визначається рід залежностей між показниками, і наостанок, – проводиться побудова моделей.

Таблиця 3.3 – Матриця оцінювання ефективності ФЗІРП (прибутковість-вартість)

Порівняльні нерівності	$K_n \geq K_{n.норм}$	$K_n \leq K_{n.норм}$
$V_{фр} \leq V_{фр.гранич.}$	Фінансування ефективне	Ступінь ефективності визначається пріоритетністю цілей за показниками $K_n, V_{фр}^*$
$V_{фр} \geq V_{фр.гранич.}$	Ступінь ефективності визначається пріоритетністю цілей за показниками $K_n, V_{фр}^*$	Фінансування неефективне

Таблиця 3.4 – Матриця оцінювання ефективності ФЗІРП (прибутковість-вартість) та прийняття управлінських рішень

Критерії		Досягнення цілей інноваційного розвитку підприємства	
		<i>досягнуто</i>	<i>не досягнуто</i>
Використання фінансових можливостей	<i>використано</i>	Фінансування ефективне	Фінансування неефективне. Прийняття рішення про до фінансування або закриття проекту фінансування
	<i>не використано</i>	Фінансування ефективне. Є резерв здійснення фінансування в межах нових цілей	Ефективність фінансування невизначена. Продовження процесу фінансування

За результатами оцінювання робляться висновки про рівень ефективності, його відповідність поставленим інноваційним завданням та цілям ФЗІРП. Після чого здійснюється розробка рекомендацій у подальшому.

Підсумовуючи відзначимо, діяльність будь-якого підприємства, що спрямована на інноваційний розвиток, потребує ефективного забезпечення. Запропоновано це робити на основі формування організаційно-економічного механізму, системи показників та їх оцінювання на основі комплексного підходу.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній бакалаврській роботі розглянуті теоретичних та практичних питання інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО».

Визначення сутності інноваційного розвитку показало різні погляди науковців на цей напрям дослідження. Визначено, що інноваційний розвиток – це цілеспрямовані, закономірні, незворотні зміни в діяльності підприємства в стратегічному періоді, що засновані на продукуванні та впровадженні інновацій. На інноваційний розвиток підприємства впливають внутрішні та зовнішні фактори, його процес включає декілька етапів від визначення цілей до оцінки ефективності.

У бакалаврській роботі розглядаються елементи інноваційного розвитку підприємства, до яких відносяться дослідження і розвиток, співпраця та партнерство, культура інноваційності, впровадження та комерціалізація, стратегічне мислення. Також у роботі розглядаються види інноваційного розвитку підприємства, до яких відносяться радикальний (революційний), інкрементальний (еволюційний), поведінковий (процесний) та соціальний види інноваційного розвитку підприємства.

Забезпечення інноваційного розвитку підприємства здійснюється у таких напрямках: стратегічне планування, фінансування, вкладення ресурсів у дослідження та розробки, залучення талановитих співробітників, управління інноваціями, співпраця з зовнішніми партнерами.

При забезпеченні інноваційного розвитку важливе місце займає державне регулювання, до якого відносяться законодавче регулювання, науково-технічна державна політика, фінансування державою досліджень і розвитку, розвиток інфраструктури, захист інтелектуальної власності, громадські закупівлі, освіта та навчання в сфері інновацій.

Базою дослідження у бакалаврській роботі є ТОВ «ПРАДО», яке знаходиться у Кривому Розі. Основна діяльність підприємства – заготівля, переробка каолінових глин, виробництво каоліну збагаченого та продукції з

нього для для косметичних цілей. На підприємстві у 2022 році працювало 10 працівників, що на 7 менше за попередній період та на 17, ніж у 2020 році. ТОВ «ПРАДО» було фінансово стійким та ліквідним в аналізованому періоді. Однак, основна проблема – збитковість у 2021-2022 роках.

Для аналізу стану інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» розглянуто інноваційну продукцію підприємства. Визначено, що вона випускалася у 2020 році, а у 2021-2022 роках інноваційна діяльність не здійснювалася. Незважаючи на це, можна інноваційний розвиток можна оцінювати кожний рік за системою показників.

Аналіз показав, що ТОВ «ПРАДО» мало зношене обладнання, при цьому рівень зносу суттєво зріс, а оновлення майже не відбувалося. Це може бути причиною недостатнього інноваційного розвитку на підприємстві.

Оцінку стану інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» запропоновано проводити ще системою виробничо-технічних та трудових показників з урахуванням їх ваги (значимості). У підсумку визначається рівень інноваційного розвитку. За результатами аналізу зроблено висновок, що найвищим рівень інноваційного розвитку був у 2020 році. У цьому році була оновлена продукція та велася інноваційна діяльність. У 2021 році рівень інноваційного розвитку був найнижчим, а у 2022 році незначно підвищився виключно за рахунок підвищення інноваційного потенціалу працівників ТОВ «ПРАДО».

Аналіз показників забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» проводився за групами показників стратегічного планування, дослідження та розробки, фінансового забезпечення, ресурсного забезпечення, залучення талановитих співробітників, співпраці з зовнішніми партнерами. Аналіз показників забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО» у 2020-2022 роках показав, що за виокремленими групами можна бачити існуючу ситуацію та проблеми щодо такого забезпечення. ТОВ «ПРАДО» мало недостатнє забезпечення інноваційного розвитку внаслідок кризи прибутковості у 2021-2022 роках. У 2020 році ситуація була

суттєво кращою. Позитивним є достатньо високий рівень трудового потенціалу, що можна залучити в інноваційну діяльність. Проблеми є у фінансовому та ресурсному забезпеченні.

Зважаючи на проведений аналіз у бакалаврській роботі запропоновано удосконалити фінансове забезпечення інноваційного розвитку ТОВ «ПРАДО». Рекомендовано застосовувати організаційно-економічний механізм та систему показників і критеріїв оцінювання ефективності фінансування. Запропонований організаційно-економічний механізм має такі елементи: вхід – зовнішні та внутрішні фактори, економічні. Фінансові та інші можливості підприємства; вихід – результативні показники ФЗІРП; внутрішня структура OEM; зворотній зв'язок – заходи з удосконалення OEM ФЗІРП за наслідками проведеного моніторингу, оцінювання та контролю. Він будується на основі підготовчого етапу, етапу формування, етапу функціонування. Запропоновано застосовувати метод бальної оцінки за бінарною шкалою; метод порівняння; метод оптимізації; кореляційно-регресійний аналіз; матричний метод. Оцінку ефективності забезпечення інноваційного розвитку підприємства запропоновано здійснювати матричним способом визначаючи рівень «прибутковість-вартість» за умови досягнення або не досягнення цілей розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: навч. посібн. Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. 278 с.
2. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика. К.: Основа, 2005. 550 с.
3. Прохорова В. В., Божнова О. В. Статегічно-орієнтовані напрями інноваційного розвитку промислового підприємства. Economics Bulletin. 2020. №2. С. 132-140.
4. Ватченко О. Б., Ватченко Б. С., Черевко О. Л. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посібник. Дніпро: Акцент ПП. 2017. 404 с.
5. Гуторов О.І., Ярута М.Ю., Сисоєва С.І. Економіка та організація інноваційної діяльності. Х.: Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. 2019. 227 с.
6. Тебенко В.М. Економіка та організація інноваційної діяльності: електронний навчальний посібник. 2018. URL: http://elib.tsatu.edu.ua/dep/feb/ptbd_1/page5.html
7. Заблоцький Б. Ф. Економіка і організація іноваційної діяльності : навч. посіб. К. : Ліра-К. 2015. 428 с.
8. Волобуєв Г. С. Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємства . Економічний вісник Донбасу. 2016. № 3(45). С. 213–217.
9. Пугач А.М., Демчук Н.І., Довгаль О.В., Крючко Л.С., Тягло Н.В. Інноваційний розвиток підприємства: навч.посіб. Миколаїв: ФОП Швець В.М. 2018. 348 с.
10. Оселедько І. Основні аспекти інноваційної економіки пітера Друкера. III Всеукр. студ. наук.-тех. конф. «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання». С. 226.

- 11.Телетов О.С. Інноватика та розвиток людства: історія та сучасність. Маркетинг і менеджмент інновацій, 2011. № 4, Т.І. С. 12-24.
- 12.Калініченко З.Д. Особливості сучасного етапу розвитку теорії інноваційної економіки підприємницького суспільства. Сучасні економічні теорії: історія, методологія та перспективи розвитку. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/78514286.pdf>
- 13.Мороз О. С. Формування системи показників для оцінювання інноваційного розвитку підприємства. Економіка Крима. 2012. №3(40). С. 263–266.
- 14.Микитюк П. П., Крисько Ж. Л., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Скочиляс С.М. Інноваційний розвиток підприємства: навч. пос. Тернопіль : ПП «Принтер Інформ». 2015. 224 с.
- 15.Прохорова В.В., Божанова О.В. Стратегічно-орієнтовані напрями інноваційного розвитку промислового підприємства. Economics Bulletin. 2020. №2. С. 132-140
- 16.Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями : навчальний посібник у схемах і таблицях. 2022. 296 с.
- 17.Петрина М.Ю. Управління інноваціями: конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2014. 237 с.
- 18.Паневник Т.М., Болгарова Н.К. Формування інноваційних систем як середовища відкритих інновацій. Бізнес Інформ. 2020. №8. С. 53-59.
- 19.Закон України «Про інноваційну діяльність», затверджений ВРУ від 4 липня 2002 року №40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
- 20.Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційну діяльність в Україні», затверджений ВРУ від 8 вересня 2011 року № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
- 21.Господарський кодекс України, затверджений ВРУ від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

22. Цивільний кодекс України, затверджений ВРУ від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
23. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, затверджена КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>
24. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», затверджений ВРУ від 15 грудня 1993 року № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
25. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки», затверджений від 15 грудня 1993 року № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
26. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», затверджений від 15 грудня 1993 року № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
27. Закон України «Про науково-технічну інформацію», затверджений від 25 червня 1993 року № 3322-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>
28. Адаменко М.В. Аналіз сучасного стану фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні. Інноваційна економіка. 2012. №7(33). С.262–269.
29. Левченко Ю. Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб. К. : Кондор. 2015. 448 с.
30. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. 334 с.
31. Гаркуша Н.М., Кашена Н.Б., Лисак Г.Г. Організація і методика економічного аналізу: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни. Х.: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. 2016. 208 с.
32. Гринькевич О. С., Квак С. А. Аналіз інноваційної діяльності підприємств з використанням міжнародних і національних індикаторів. Формування ринкової економіки в Україні. 2020. Вип. 42. С. 27–39.

33. Людвіг І.І. Інноваційний розвиток України в умовах глобалізації економічного простору. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2022. № 2 (125). С. 36-40.
34. Волощук Л. О., Кірсанова В. В. Аналіз та оцінювання інноваційного розвитку торговельного підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2016. № 5. Т.2. С. 66-72.
35. Череп А.В., Урусова З.П., Урусов А.А. Фактори інноваційного розвитку підприємств України. Формирование рыночных отношений в Украине. 2014. № 6 (157). С. 65–67.
36. Малюта Л. Оцінювання рівня інноваційного розвитку промислового підприємства. Соціально-економічні проблеми і держава. 2011. Вип. 1(4). URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/1292/1/11mlyrpp.pdf>
37. Дубиніна С.М. Вплив інноваційного розвитку на економічні показники промислового підприємства. Підприємництво та інновації. 2020. №11-2. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/281>
38. Череп А.В., Іванова А.Г. Інвестиційна активність промислових підприємств як фактор забезпечення економічного розвитку. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. №1. С. 112–117.
39. Літвінов О.С., Капталан С.М. Сутність та види механізмів в економіці. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Випуск 6(11). С. 146-149.
40. Возняк Г. В. Інноваційна діяльність промислових підприємств та способи її фінансування в Україні : монографія. Київ : УБС НБУ, 2007. 183 с. URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20070701f.pdf>
41. Колодізев О. М. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку національної економіки : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08. Суми, 2010. 40 с.

42. Адаменко М. В., Короленко Р. В. Оцінювання ефективності фінансування інноваційного потенціалу персоналу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. С. 212–220. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-212-220>
43. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку України: монографія. За ред. Дибби М.І., Юркевич О.М. К.: КНЕУ. 2013. 425 с.
44. Почтовюк А. Б. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств в сучасних умовах./ *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2016. № 3 (75). С. 133–140.
45. Руденко І. В., Постольна Н. О., Голованова О. М., Приходько Т. М., Золотоверха В. П. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств України. *Scientific Journal «ScienceRise»* 2019. №5(58). URL: <http://journals.uran.ua/sciencerrise/article/download/168779/169060/373077>.
46. Шиян Н.І. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків. 2019. 245 с.
47. Драчук Ю.З., Копішинська К.О., Колешня Я.О., Кологривов Я.І., Кузнецова К.О. Забезпечення інноваційного розвитку промисловості України. За заг. наук. ред. д-ра.екон. наук., проф. В. В. Дергачової. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка». 2018. 234 с.

ДОДАТОК А

**Погляди науковців на інноваційний розвиток підприємства та його
вплив на суспільство**

Погляд	Важливість впливу на суспільство
Економічна перспектива	Економісти часто розглядають інноваційний розвиток як ключовий фактор економічного зростання. Вони вважають, що інновації сприяють створенню нових ринків, збільшенню продуктивності, покращенню конкурентоспроможності і забезпеченню сталого розвитку.
Технологічна перспектива	Вчені в галузі науки і технологій акцентують увагу на впровадженні новаторських технологій і методів. Вони вважають, що інновації у цих галузях можуть революціонізувати виробництво, комунікації, медицину, енергетику та інші сфери.
Соціальна перспектива	Деякі науковці зосереджуються на соціальних аспектах інноваційного розвитку. Вони вивчають вплив інновацій на якість життя, розв'язання соціальних проблем, включеність і рівень розвитку суспільства.
Управлінська перспектива	Вчені з галузі менеджменту досліджують організаційні аспекти інноваційного розвитку. Вони вивчають процеси управління інноваціями, фактори успіху чи невдачі в інноваційних проектах, стратегії впровадження та управління змінами.
Екологічна перспектива	Науковці, що спеціалізуються у галузі екології і сталого розвитку, досліджують способи бережливого виробництва та екологічності товарів. Цей напрям на даний момент часу знаходиться в активому розвитку.

ДОДАТОК Б

Основні типи інноваційного розвитку підприємства

1. **Продуктова інновація:** Це створення нових або значно поліпшених продуктів або послуг, які задовольняють потреби споживачів і відрізняються від наявних на ринку. Це можуть бути нові моделі продуктів, удосконалення функціональних характеристик, впровадження нових технологій тощо.

2. **Процесна інновація:** Це впровадження нових або вдосконалення існуючих процесів виробництва або управління, що призводить до покращення ефективності, зниження витрат, підвищення якості або скорочення часу виконання. Процесна інновація може включати автоматизацію, впровадження нових технологій виробництва, перепроєктування бізнес-процесів тощо.

3. **Маркетингова інновація:** Це розвиток нових методів маркетингу, стратегій продажу, способів просування продуктів або розширення ринків збуту. Маркетингова інновація може включати впровадження нових каналів збуту, створення нових брендів, запуск нових маркетингових кампаній, розробку інноваційних методів просування тощо.

4. **Організаційна інновація:** Це впровадження нових організаційних моделей, структур, систем управління або культури підприємства з метою покращення його ефективності та адаптації до змін у середовищі. Організаційна інновація може включати впровадження гнучких методологій управління, створення інноваційних команд, розробку нових систем мотивації та навчання, зміну корпоративної культури тощо.

5. **Соціальна інновація:** Це розвиток нових підходів до вирішення соціальних проблем або задоволення соціальних потреб шляхом впровадження нових послуг, програм або моделей співпраці. Соціальна інновація може включати розробку нових методів соціального підприємництва, створення нових форм соціального обслуговування, інноваційні підходи до соціального партнерства тощо.

Ці типи інновацій можуть взаємодіяти між собою і застосовуватися одночасно для досягнення комплексного інноваційного розвитку підприємства.

ДОДАТОК В

Баланс ТОВ «ПРАДО» на 31.12.2021 рік

Актив	Код рядку	На початок періоду	На кінець періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	563,2	201,2
первісна вартість	1011	3232,1	2285,4
Знос	1012	2668,9	2084,2
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	312,2	7,7
Усього за розділом I	1095	875,4	201,2
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	871,3	671,6
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	553,1	142,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	152,4	54,7
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	12,7	9,7
Усього за розділом II	1195	1589,5	878,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	2464,9	1079,30

Продовження додатку В

Пасив	Код рядку	На початок періоду	На кінець періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1875	1875
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	146,0	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-509,30	-1138,80
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	1511,7	736,2
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525		0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	953,2	343,1
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	953,2	343,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	2464,9	1079,30

Продовження додатку В

Баланс ТОВ «ПРАДО» на 31.12.2022 рік

Актив	Код рядку	На початок періоду	На кінець періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	201,2	127,6
первісна вартість	1011	2285,4	2285,4
Знос	1012	2084,2	2157,8
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090	7,7	
Усього за розділом I	1095	201,2	135,3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	671,6	623,3
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	142,1	219,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	54,7	54
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	9,7	4,1
Усього за розділом II	1195	878,1	900,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	1079,30	1035,80

Продовження додатку В

Пасив	Код рядку	На початок періоду	На кінець періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1875	1875
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1138,80	-1367,9
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	736,2	507,1
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	0	73,6
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	0	73,6
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	343,1	455,1
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	343,1	455,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	1079,30	1035,8

ДОДАТОК Д

Звіт Про фінансові результати ТОВ «ПРАДО» за 2021 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		2737,08	5688,24
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2280,9	4740,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	2143,1	3325,3
Валовий: прибуток	2090	137,8	1414,9
Збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120		
Адміністративні витрати	2130	335,2	449,4
Витрати на збут	2150	132,1	153,4
Інші операційні витрати	2180		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		812,1
Збиток	2195	-329,5	
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	300	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		812,1
Збиток	2295	-629,5	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		138,1
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		674,0
Збиток	2355	-629,5	

Продовження додатку Д

Звіт Про фінансові результати ТОВ «ПРАДО» за 2022 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		1288,08	2737,08
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1073,4	2280,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	781,1	2143,1
Валовий: прибуток	2090	292,3	137,8
Збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120		
Адміністративні витрати	2130	182,2	335,2
Витрати на збут	2150	117,5	132,1
Інші операційні витрати	2180		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		
Збиток	2195	-7,4	-329,5
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	221,7	300
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		
Збиток	2295	-229,1	-629,5
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		
Збиток	2355	-229,1	-629,5